

KIR. KÖZJEGYZŐK
K Ö Z L Ö N Y E

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével.)

BUDAPEST 1934.
Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon: 53—6—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : FÉKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Sorozatos közjegyzői vonatkozású évfordulók.

A mostani aggasztóan nehéz és eddig elképzelhetetlenül súlyos időkben a mindennapi élet gyötrelmes gondjain felül a nemzet sorsáért is aggódó érzéseink nem igen tudnak bennünk ünneplő hangulatot felkelteni. A nehéz idők komor felhőihöz valahogyan nem is illenek az ünneplések hivalkodó külsőségei. Az ünnepléshez lelki diszpozíció is kell; most pedig minden inkább meg van bennünk, mint az átérző ünnepléshez szükséges nyugodt lelki atmoszféra. Ünneplési készségünket ekként tulajdonképpen általánosságban arra az időre kellene tartalékolnunk, amely után buzgó imádság epedez a magyar milliók ajkain.

Mégis úgy érezzük, hogy nem mehetünk el minden megemlékező szó nélkül az 1934. év mellett, amikor is 60-ik évfordulója van az akkori viszonyokhoz képest modern magyar közjegyzői intézmény törvénybeiktatásának, amikor 50-ik évfordulója van a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete, ennek a szép-múltú magyar társadalmi közjegyzői szervezet megalakulásának, s hogy illő szerénységgel egy másik évfordulóról is szóljunk, 40-ik évfordulója a Kir. Közjegyzők Közlönye megindulásának.

Nem magunkért, a nagy fontosságúnak vallott jogszolgáltatási

Sorozatos közjegyzői vonatkozású évfordulók.

Kamarai közgyűlések.

Közlemények.

Horthy Miklós.

Az igazságügyminiszter a közjegyzőkről.

Halálozások.

Osvald István válasza a közjegyzői kar üdvözlő táviratára.

A budapesti Ügyvédi Kör társasvacsorája.

A jegyzői magánmunkálatok kérdéséhez.

Az örökösödési illeték bélyegjegyekben való leróvása.

A régi választói névjegyzékek megsemmisítése.

A kir. közjegyzők postaküldeményeinek portózása.

A közjegyzői szakkönyvtár.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogtudományi Közlöny.

Magyar Jogi Szemle.

Notariatszeitung.

Jog.

Notariatszeitung.

Polgári Jog.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Telekkönyvi jog és eljárás.

Illetékjog.

intézmény legjobb s legbecsületesebb munkát nyújtani törekvő köz-katonáiért óhajtunk egy szerény keretek között tervezett ünnepet ülni, de tenni akarjuk ezt azért, hogy az ünnepi publicitással nyomatékosan hívjuk fel a figyelmet arra az intézményre, amelyet minden modern jogállamnak nemcsak fenntartani, hanem egyrészt-ről a jogkereső közönség, másfelől pedig az állami jogrend és jogbiztonság fokozásának vitális érdekeire tekintettel, lehetőség szerint fejleszteni is kell.

E közlöny mult számában röviden már megemlékeztünk arról, hogy az évfordulók alkalmából a Magyarországi kir. Közjegyzők Országos Egylete 1934. évi december hó 8. napján d. e. 11 órai kezdettel Budapesten az új városháza közgyűlési termében ünnepi diszközgyűlést tart. Az ülésen ünnepi elnöki megnyitó beszédet mond *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, az országos egyesület és a budapesti kir. közjegyzői kamara elnöke, az egyesület 50 éves történetét felolvassa *Szécsi Ferenc* dr. kormányfőtanácsos, pestszenterzsébeti közjegyző, az egyesület alelnöke, a közlöny történetét ismerteti *Szemerjay-Petrán Tibor* dr. budapesti kir. közjegyző, a Kir. Közjegyzők Közlönyének felelős szerkesztője, majd üdvözetek és az üdvözlő iratok felolvasása következik. Az ünnepi rész befejeztével az egyesület évi rendes közgyűlését tartják meg, amelynek tárgyai lesznek, az egyesület évi működéséről szóló jelentés, a pénztári és számvizsgálói jelentés, a központi bizottságban megüresedett tagsági helyek betöltése és az esetleges indítványok. A diszközgyűlést követően a központi bizottság tart folytatólag ülést. Délben 1/2 órakor a Szent Gellért Szálló éttermében társas ebéd lesz.

A diszközgyűlésre az egyesület a magyar elméleti és gyakorlati jogászság, a magyar társadalmi élet előkelőseit, a főbb állami hivatalok és intézményeket meg fogja hívni s így természetesen elsősorban az igazságügyi kormányt. A Kir. Közjegyzők Közlönyének decemberi száma a jubiláris évfordulók alkalmából ünnepi számként már a diszközgyűlés előtt fog megjelenni s abba a magyar, sőt a külföldi jogászság legelőkelőbb reprezentánsai

fognak nagy értékű cikkeket írni. Ez az ünnepi szám az egész magyar jogászság különös érdeklődésére méltán tarthat számot. Az ünnepi szám természetesen díszesebb kiállításban és a szokott-nál több példányban fog megjelenni. Hisszük, hogy ez az egész kötetnek beillő ünnepi szám nagy értékével kellőképpen fogja reprezentálni azt a magas nivót, amelyet a magyar közjegyzői kar a magyar jogász társadalomban s a magyar közjegyzői intézmény a magyar jogszolgáltatásban betölt.

Megemlítjük végül, hogy az országos egyesület a jubileum alkalmából egyik neves iparművész által sárgás-rózsaszínű márvány-lapon Justitiát ábrázoló bronz emlékplakettet készíttetett. A plakett ára a szállítási díjjal együtt 5 pengő 50 fillér, amely összeg az országos egylet 41951. számú csekszámlájára küldendő be. A plakettre vonatkozó megkeresések *Rónay Tibor* dr. kir. közjegyző, egyesületi pénztáros (Budapest, I., Krisztina-körút 30.) címére küldendők.

Kamarai közgyűlések.

Két kir. közjegyzői kamara a közelmultban tartotta meg évi rendes közgyűlését és pedig a pécsi kamara szeptember 8. napján, a szombathelyi kamara pedig október 14. napján. Ezekről a közgyűlésekről az alábbiakban hozunk részletes tudósítást.

A pécsi kamara közgyűlése.

A közgyűlésen jelen voltak: *Angyal Béla* dr. elnök, aki a közgyűlést vezette, *vitéz Barna Lajos* dr., *Berzsenyi László* dr., *Csonka Zénó* dr., *Guthy János* dr., *Kasza Sándor* dr., *Keck László* dr., *Kollár Győző* dr., *Krausz Győző* dr., *Mártonffy Bogdán* dr., *Májay Dezső* dr., *Mike Imre* dr., *Milasin Jenő* dr., *Nemes József* dr., *Nozdrovitzky Ferenc* dr., *Örley György* dr., *Pálffy Gyula* dr., *Róth Aurél* dr., *Samassa János* dr., *Sziller Péter* dr., *Szlávy Kornél* dr. és *Takács Jenő* dr. kir. közjegyzők, *Debreceni Dezső* dr., *Dospoly Dezső* dr., *Kasza László* dr., *Kis Elemér* dr. és *Siklós Tamás* dr. helyettesek.

Angyal Béla dr. örömmel állapítja meg, hogy a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetben is olyan nagy számmal gyűltek össze a kartársak a közgyűlésre, amiből joggal következtethet arra, hogy

a karban elemi erővel él az összetartás, az önfeláldozó kartársias együttérzés gondolata. Az elnöki megnyitó megállapítja ezután, hogy az 1934—35. kamarai év nevezetes évforduló emlékét idézi emlékezetbe. Az elnöki megnyitónak idevonatkozó része szószerint a következő:

„Nem szándékozom ez alkalommal a kir. közjegyzői intézmény életrekeltésének történetére s az azóta folytatott küzdelmekre kiterjeszkedni, hisz ez mind annyira közismert, hogy csak ismétlésekbe bocsátkozhatnék. Kétségtelen, hogy minden modern jogállamban a jogszolgáltatás egyik nélkülözhetetlen szerve a közjegyzői intézmény, amely főképen és elsősorban a megelőző jogvédelmet van hivatva szolgálni.

Hiszen az 1858. évi február 7-én kelt császári nyílt parancs is ennek felismerésével terjesztette ki hazánkra az 1855. május 28-án kelt osztrák közjegyzői rendtartást s ezzel bár idegen mezben, megteremtette Magyarországon a császári közjegyzőséget. Erre aztán az 1861. január 30-án összeült országbírói értekezlet kimondta, hogy: „A hiteles helyek iránt a hazai törvények intézkedvén, . . . a közjegyzői intézmény (t. i. a császári) ezennel megszüntetetik.“ Az 1867. évi kiegyezés után minden téren megindult a fejlődési folyamat és az ezt követő évek szükségképen lázas törvényalkotásban teltek el, mert hisz az alkotmányos idő beálltával sürgősen gondoskodni kellett az új állami rend megalkotásáról. Mindez magával hozta többek közt az igazságügy reformját is.

A modern igazságszolgáltatás megteremtéséhez első lépés volt a közigazgatásnak az igazságszolgáltatástól való elválasztása, amit ki is mondott az 1869. évi IV. t. c. megszervezvén a kir. bíróságokat. A következő lépés szükségképen az igazságszolgáltatás további megosztása lett volna a peres eljárásnak a perenkívüli eljárástól való elkülönítésével s a kir. közjegyzői intézmény megszervezésével. Meg is indultak az előmunkálatok! Hosszas, értékes, sőt néha szenvedélyes viták folytak a gyűléseken, anketeken, jogászi körökben, míg végre 1874. évi december 12-én szentesítették a kir. közjegyzőkről szóló törvény s miután ugyanazon év december 16-án az országgyűlés mindkét házában kihirdetett, ezzel, mint az 1874. évi XXXV. t. c. belekerült a magyar törvénytárba s megszületett a mai kir. közjegyzői intézmény!

Ha visszapillantunk az elmúlt 60 évre két korszak különböztethető meg. Az első 40 év a csendesebb munka időszaka. Ezen időben — eltekintve egyes — csekélyebb jelentőségű mozgalmak-

tól, amelyek intézményünket nem is érintették, a mindennapi élet is nyugodtabb mederben folyt. Az utóbbi, vagyis az 1914. óta elmúlt 20 év azután annál mozgalmasabb képet mutat. Maga a világháború, azután a hazánkat ártatlanul sújtó trianoni békediktátum, a forradalom, az ú. n. győztes államok ellenséges viselkedése, a népek gyűlölködése, egész Európának az autarkisztikus alapon való gazdasági berendezkedése következményeként beállott általános gazdasági pangás hihetetlenül súlyos helyzetbe sodorta az emberiséget, annak minden osztályát, de különösen a szabad pályán működőket. Az óriási haladás a technikai vívmányok terén meghozta az eddig ismeretlen munkanélküliséget, vele az elszegényedést s a munkanélküliek elégedetlenségét s egyuttal az államra és a társadalomra a róluk való gondoskodás súlyos problémáját.

Ezen új változások, fejlődések, szükségképen magukkal hozzák az igazságszolgáltatás terén is az új törvényalkotásokat és reformokat. Az általános polgári törvénykönyv előkészítő munkálatai, a közigazgatási reform s az ezzel összefüggő szervezeti szabályok egészen átalakítani lesznek hivatva jogrendszerünket s közelről érintik a kir. közjegyzői intézményt is. — Ha tehát azt akarjuk, hogy a kir. közjegyzőség ezután is fennmaradjon, sőt, hogy az őt joggal megillető helyet a magyar jogállamban ezután is elfoglalhassa: akkor nem szabad mindezt tétlenül nézni, hanem mindenkinek ki kell venni részét az előkészítő munkából.

Az kétségtelen, hogy a 60 év előtt alkotott közjegyzői törvény, a novella, úgy az egyes idevágó törvények ma már nem felelnek meg a mostani életviszonyoknak, de egy jogállam követelményeinek sem. Mind tapasztaljuk, hogy a közjegyzői intézmény sok tekintetben reformra szorúl, mert részben túlságosan nehézkes, másrészt a hatáskör is nagyon sok tekintetben szabályozandó, kiterjesztendő volna. De vajjon időszerű-e a reformról már most beszélni? Azt hiszem, senki sem gondolja azt, hogy akár az általános polgári törvénykönyv életbeléptetése, akár a közigazgatási reform máról-holnapra fog megvalósulni, de viszont ezzel egyidejűleg a közjegyzői törvény reformjának is meg kell történni, nehogy ezzel elkésve, megismétljék az az eset, amely az intézmény kése-delmes megszervezése folytán előállott.

Feltétlenül időszerű tehát, sőt szükséges, a reformra vonatkozó előmunkálatok megkezdése. Lépéseket tett már ezirányban Országos Egyesületünk is, de szükségesnek tartom, hogy az egyes kamarák is megindítsák a munkálatokat. Ezt akként képzelem el,

hogy minden közjegyző kartársunk foglalja össze tapasztalatait s ezzel egyidejűleg elméleti tudásának gazdag tárházából merített gondolatait vesse papírra s lehetőleg az év végéig közölje a kamarával, hogy azután az így összegyűlt anyagot a kamara feldolgozva az alkotandó új, egységes közjegyzői törvény előmunkálatainál illetékes helyen kellő időben s nyomatékosan, — mint a közjegyzői kar óhaját, — felhasználhassa.

Nem rendszerbe foglalt munkát kérek kartársaimtól, hanem csak a gyakorlati életből folyó tapasztalatoknak, a közjegyzői intézmény újjászervezésére vonatkozó gondolatoknak közlését. Azon reményben, hogy kartársaim áthatva az intézményünk jövője iránt érzett aggodó szeretettől, szívesen fognak közreműködni a kir. közjegyzőség újjászervezésének munkálataiban s ezen gondolatoktól eltelve egy jobb jövő reményében az ez évi 60-ik rendes közgyűlést ezennel megnyitom.“

A lelkes éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után *Pálffy Gyula* dr. kamarai titkár terjesztette elő a kamara évi jelentését. A jelentés megállapítja mindenekelőtt, hogy négy év óta minden jelentés azzal kezdődött, hogy az elmúlt év a közjegyzői karra a nehéz megpróbáltatások éve volt. Minden jelentés talált azonban olyan momentumot, amelyből a jobb jövőre lehet következtetni. Ilyen volt a múlt évi jelentés bevezető része is, pedig már abban azt is jelezte, hogy a következő év anyagi nézőpontból még rosszabb lesz s ez sajnos be is következett. Őszinte sajnálattal emlékezik meg a jelentés arról, hogy a közjegyzői karnak az a reménye, amelyet az igazságügyminiszternek az igazságügyi költségvetés bizottsági tárgyalásának rendjén 1933. április 26. napján az a nagyfontosságú kijelentése ébresztett, hogy a közigazgatás tervbe vett reformja rendjén a községi jegyzők fizetését akként rendezik s másrésztől olyan súlyos közfunkciókat kívánnak a jegyzőkre bízni, hogy ezekkel összeférhetetlen, de felesleges is lesz reájuk nézve a magánmunkálatok további végzése. Ez volt az elmúlt évben a jobb jövő reménye, sajnos azonban a remény ma is csak remény maradt, sőt egyre halványodó remény, mert ma már ott tart a közjegyzői kar, hogy anyagiak hiányában a túlnyomó többség hivatásának kellőképen megfelelni alig tud s így kitartani sem igen tud addig az időpontig, míg a fent hivatkozott igazságügyminiszteri kijelentés valóra válik, hacsak a közigazgatási reform megvalósulásának tempója gyorsabb nem lesz.

Adatokkal igyekszik bizonyítani a jelentés, hogy a közjegyzői

irodák jövedelmezősége az elmúlt évben újabb súlyos csökkenést mutat s hogy ez a helyzet, úgy az intézmény, mint a közjegyzők szempontjából hova vezet, arra felesleges külön reámutatni s felesleges talán azt is hangsúlyozni, hogy a közjegyzői kar a segítség szempontjából az utolsó percekhez érkezett el.

A jelentés folytatólagos része szószerint a következő:

„A kir. közjegyzői kar sohasem követte és most sem követi a régi római szokást, hogy ha valamit elérni akar, úgy a haza és a közérdek szolgálatában nyert sebeit a forumon nyilvánosan mutogassa; de azt, hogy helyzetét közérdekből a felügyeleti hatósága előtt feltárja, kötelességének érzi annak tudatában, hogy a közjegyzői intézmény életképessége és helyes funkcionálása nemcsak a kar érdeke, hanem érdeke a megelőző jogszolgáltatásnak, érdeke a jogbiztonságnak, érdeke a köznek, érdeke a jogállamnak, amelynek egyik köztisztviselője a kir. közjegyző s így kötelességet teljesít, amikor ennek a fontos jogi intézménynek életét gyökerében támadó bajokat feltárja s azoknak orvoslására a módokat megjelöli.

Itt az első legfontosabb és halasztást nem tűrő intézkedés a hivatkozott igazságügyminiszteri bejelentésben foglaltak teljesítése, *a községi jegyzők okiratolási és egyéb magánmunkálatainak a leg-rövidebb időn belül leendő teljes és végleges beszüntetése kell, hogy legyen, mert enélkül minden egyéb segítő mód eredménytelennek fog mutatkozni*, mert az esetleg megnyíló újabb munkaterületet is ki fogja sajátítani a maga részére a községi jegyzői kar.

Ad norman: „Chartaginem delendam esse censeo“ minden évi rendes közgyűlés alkalmával felemelte a kir. közjegyzői kamara tiltakozó szavát a községi jegyzők okiratolási tevékenysége ellen. Amint a fenti közhellyé vált mondást a hazája biztonságáért érzett aggodalom adta a hazáját szerető római polgár ajkára, úgy a kamarát is a közjegyzői intézményért és a jogbiztonságért érzett alapos aggodás készteti arra, hogy ismételt és állandóan kérjen, sürgessen és tiltakozzon.

E téren ugyanis a helyzet az, hogy a községi jegyzők végeznek ma már *minden* a községekben előforduló okiratolást, nem pedig csak a „kisebb jelentőségű, egyszerű és apró-cseprő ügyekben“, mint azt a jegyzői kar érdekeinek hivatott és hivatatlan, tájékozott és tájékozatlan, tudat nélkül, vagy tudatosan tévedésbe ejtő szószólói állítják, aminek igazolására hivatkozom a Kir. Közjegyzők Közlönyének állandó és önkénytelen humoros rovatára, ahol szemel-

vényeket közöl a községi jegyzők által elkövetett azon kevés okiratokból, amelyek véletlenül kir. közjegyzők kezébe kerültek.

Egyébként is, aki nem képzett, nem hivatásos jogász, annak nincs és nem is lehet egyszerű jogeset; aminthogy aki nem orvos, annak nincs egyszerű apró-cseprő betegség és nem gyógyíthat, mert tudatlansága folytán mérget adagolhat és ölhet, amint ő is a kuruzsló s vagyoni existenciákat tesz tönkre a jogban nem képzettek okiratolása. És mégis túlnyomó a községi jegyzők okirata. Miért? Talán azért, mert a falu népe szereti a községi jegyzőt és csak benne bíz, mint ahogy a kar és szószólói állítják? Szó sincs róla! Azért, mert félnék tőle! Azért, mert a községi jegyző, mint közhivatalnok állítja ki az ingatlan vagyonátruházás és a hagyatéki eljárás esetén az adó és értékbecslővitányt, amitől a fél által fizetendő illetékek összegének nagysága függ: azért, mert ők végzik mint közhivatalnokok a községekben az adókiadás alapmunkálatait, amitől a község lakosai által fizetendő adó mérve függ; azért, mert ha őt az okiratolásnál mellőzik, mint közigazgatási tisztviselőnek a fentiekén kívül is ezer módja van a retorzióra.

Lehetetlen és tűrhetetlen helyzet, amit már a Balkánra züllesztett megszállott területen is megszüntettek; az, hogy azt a Balkánra kellett megszüntetni, a magyar jogállamnak nagy erkölcsi defektusa. Eddig hiába sorakoztatott fel évek óta ennek a helyzetnek megváltoztatására az ország jogász közönsége megdönthetetlen érveket, maradt minden a régiben! Talán a bejelentett titkos választó jog lesz az a ható erő, amely ezen a téren az oly nehezen várt változást meghozza azzal, hogy nyilvánvalóvá lesz, hogy a jegyzői karnak ilyen választó jog mellett nincs módja vélt — de sohasem volt — befolyását érvényesíteni a választások eredménye tekintetében.

Sürgeti a jelentés a továbbiakban a közjegyzői rendtartás megfelelő reformjának, a díjrendelet arányosításának mielőbbi megvalósítását, az 5100/1931. M. E. rendelet 61. §-ának hatályon kívül helyezését: szociálpolitikai s az egészséges közjegyzői utánpótlás szempontjából szükségesnek tartaná annak kimondását, hogy a nyugdíjas köztisztviselő minőség a közjegyzőjelölti állással összeférhetetlen. Általában azonban a hivatásos és állástalan jelöltek elhelyezésének kérdését gyökeresen csak akként találja orvosolhatónak, ha a közjegyzők jövedelme valamelyes módon emelkedni fog s így anyagilag képesek lesznek arra, hogy hivatásos közjegyző jelölteket alkalmazzanak.

A kamara évi működését ismerteti ezután a jelentés, megállapítván, hogy az elmúlt kamarai év folyamán 556 ügydarab érkezett a kamarához s ezek mind elintézték nyertek. Tartottak egy rendkívüli közgyűlést és 29 kamarai ülést. Közjegyző ellen 19 panasz érkezett, amelyből 14-et választmányi határozattal, 5-öt a fegyelmi bíróság határozatával intéztek el. A kamara területén személyváltozás csak annyiban volt, hogy a kamarának nagyérdemű, közmegebecsülésben és szeretetben álló elnöke Madarász István elhalálozott s utódjaként Sziller Péter dr. balassagyarmati kir. közjegyzőt helyezték át. Elhalálozott a múlt évben Skublics Béla dr. volt zalaegerszegi kir. közjegyző is. A kamaránál 18 bejegyzett jelöltet tartanak nyilván, akik közül 8-nak van helyettesi jogosítványa.

A kamara területén működő kir. közjegyzők az 1932. és 33. évi tevékenységi és ügyforgalmi kimutatásainak összesített adatait közli ezután a jelentés a következőkben:

	Bevezetések száma: 1933. évben	1932. évben
Az ügykönyvbe	5048	5580
Az óvások könyvébe	9279	18154
Az örökösödési ügyek lajstromába	20013	21283
A bírói megbízások könyvébe	28	26
A másolatok és keresk. könyvkivonatok hitelesítési jegyzékébe	3652	3363
A fordítások könyvébe	111	134
A magánbeadványok könyvébe	1164	1377
Összesen:	39295	49809

Ennek a kimutatásnak adataiból megállapítható, hogy 1933. évben 1270-nel csökkent az örökösödési ügyek lajstromába való bevezetések száma is s hogy az összes csökkenés 9244. A közjegyzői munkaalkalmak s ezzel kapcsolatosan a közjegyzői jövedelmek folytonos és abnormis csökkenését illusztrálja a jelentés hat évre visszamenően az ügykönyvi bejelentések számának közlésével. Eszerint az 1928. évben az ügykönyvi bevezetések száma volt a kamara területén 8300, 1929-ben 7599, 1930-ban 6774, 1931-ben 6805, 1932-ben 5580, 1933-ban 5048, *a csökkenés volt tehát 5 év alatt 46,37%*, ami magyarul azt jelenti, hogy a kir. közjegyzői irodák a legutóbb múlt öt év alatt ügyforgalmi jövedelmüknek 50%-át elvesztették.

Az örökösödési ügyek lajstromába történt 20013 bevezetésből eljárás nélkül ért véget 10237 darab, tehát 51%. Az érdemi eljárás alá vett örökösödési ügyek közül ingyenes volt 13,83%. Az ingyenes hagyatékok a jelentés szerint évről-évre állandóan emel-

kednek s ennek a jelenségnek vizsgálatánál reámutat a jelentés arra, hogy ezt az emelkedést nem csupán a vagyon értékek csökkenése idézi elő, a tényleges okot a községi jegyzők magánmunkálataiban találjuk meg, akik befolyásukat felhasználva, mintegy hivatalos presszióval reáveszik az idősebb gazdákat arra, hogy vagyonukat élők között való jogügylettel adják át gyermekeiknek. Reámutat a jelentés továbbá arra, hogy a fentiek szerint a közjegyzőknek a haláleset felvételek kezelésénél legalább is 50% erejéig ingyenes munkát kell végezniük s emellett tekintetbe véve az elég tekintélyes számú ingyenes hagyatékot, a haláleset felvételekkel kapcsolatosan a közjegyzői ingyen munka elég jelentős és súlyos.

Ismerteti ezután a jelentés, a 37619/1933. VIII. számú rendeletet a hivatásos közjegyzőjelöltek állástalanságának megszüntetése tárgyában s a 15600/1934. I. M. számú rendeletbe foglalt új közjegyzői nyugdíjszabályzatot. Az 5100/1931. M. E. számú rendeletnek 61. §-át újólág is súlyos kritikával illeti a jelentés s reámutat az e téren fennálló anomáliákra, majd visszapillantást vet azokra törvényes intézkedésekre, amelyek az illetéknek bélyegjegyekben való lerovására vonatkoznak.

A jelentés folytatólagos része szerint évek óta országszerte az a helyzet, hogy a megállapított közjegyzői díjak 40—50%-a nem folyik be s a behajtás a legtöbb esetben eredménytelen ráfizetéssel járó kísérlet marad. Hogy ez az egész közjegyzői kart sújtó károsodás lehetőleg csökkentessék, felhívja a figyelmet a jelentés arra, hogy a birói gyakorlat szerint a birói határozattal megállapított díjak és költségek után a teljesítési határidőt követően kamat jár. Célravezetőnek látszik tehát, hogy az örökösödési eljárás során megállapított de ki nem fizetett közjegyzői díjak 5%-os kamattal együtt való jelzálogi biztosítása kéressék. Abban az esetben, ha az átadó végzés alapján özvegyi jog is bekebelezendő, a közjegyzői díjaknak ezt megelőző rangsorban való bekebelezését kellene kérni. Célszerű volna ez azért, mert a haszonélvezeti joggal terhelt ingatlanokra vevő vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon alacsony vételár mellett akad s így a közjegyző ki van téve annak, hogy az özvegyi jogot követő rangsorban biztosított díjait elveszti.

A titkár jelentésének befejező része a következő:

„Amint a jelentésben foglaltak bizonyítják, az előbbiekhöz hasonlóan az elmúlt kamarai esztendő is alig leküzdhető megpróbáltatásokkal terhelt a közjegyzői kart.

Tudjuk és átérezzük, hogy az egész ország szenved a trianoni diktátum természetes következményeként jelentkező, szinte elviselhetetlenül súlyos gazdasági válság nyomasztó terhe alatt s itt nem kivétel a kir. közjegyzői kar sem, hiszen a vagyonérték, az ingatlan forgalom s a jogügylet számának nagymértékű csökkenése minden jövedelmek között talán a legnagyobb mértékben a kir. közjegyzők jövedelmét sújtja.

Amikor feltárva a kir. közjegyzőség katasztrófális anyagi helyzetét, rámutatunk az annak javítására alkalmas módzatokra s azok teljesítését szorgalmazzuk, nem akarunk privilégizált anyagi helyzetet biztosítani számunkra, nem akarjuk a súlyos gazdasági helyzet terhe alól magunkat kivonni, hanem csak azt kívánjuk, hogy a közjegyzői kar kapja meg ismét a talpa alól immár kicsúszott legszükségesebb anyagi bázist, amelyen megállva, mások megterhelése nélkül, a közjegyzői kar értékes tradícióihoz képest teljesíthesse kötelességét, fejleszthesse intézményét a köz érdekében.

Ezért bizalommal fordulunk az Igazságügyminiszter Úr Önmagyméltóságához, hogy javaslatunkat megértő méltánylásban részesíteni s annak teljesítésében hathatósan közreműködni szíveskedjék.

A titkári jelentéshez Sziller Péter dr. pécsi közjegyző szólalt fel s megállapítja, hogy a községi jegyzői magánmunkálatok tekintetében a jegyzők megfelelő kvalifikációjának hiányát szokták támadni a súlyos jogi tudatlansággal megalkotott okirataikat hozzá nyilvánosságra. Elhanyagolják azonban a felszólaló szerint a fontosabb kérdést, az összeférhetlenség kérdését. (Meg kell itt jegyezni, hogy e közlöny hasábjain állandó, egyenlő és gondos felszínen tartásban részesül a jegyzői magánmunkálatok kérdésének minden vonatkozása s különös alaposággal foglalkoztunk éppen az összeférhetlenség kérdésével. Szerk.) Indítványozta Sziller Péter dr. a fentiekre hivatkozással, hogy az összeférhetlenség szempontjait tegyék a közjegyzők a jegyzői magánmunkálatok kérdésében alapos megfigyelés tárgyává s éber figyelemmel kell kikutatni azokat az eseteket, amelyeknél a jegyző akár kedvezésben részesít valakit hatósági ügykörében azért, mert magánmunkálattal hozzáfordult, akár pedig hátránnyal sújtja azt, aki az ő közreműködését magánmunkálatok tekintetében igénybe nem vette. Különösen az adó és értékbizonyítványok kiállításánál mutatkozik a felszólaló szerint ez a kedvezés, vagy hátránnyal sújtás.

A titkár vonatkozó felvilágosításai után a kamara a jelentést s az abban foglalt indítványokat Sziller Péter dr. kiegészítő indít-

ványával együtt egyhangulag elfogadta s a nagy körültekintéssel megszerkesztett és a közjegyzői működés minden ágára kiterjedő jelentés elkészítéséért a titkárnak a közgyűlés köszönetét fejezte ki.

Angyal Béla dr. elnök terjesztette elő az elmúlt évre vonatkozó zárszámadást, amely szerint a kamara múlt évi bevétele volt összesen 3227 pengő 17 fillér, kiadás 2679 pengő 43 fillér s így pénztári maradvány 548 pengő 14 fillér. Tagdíjhátralék követelése van a kamarának 6 közjegyzővel szemben 558 pengő 32 fillér. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján a közgyűlés a zárószámadást, valamint a külön előterjesztett költségvetési előirányzatot elfogadta s megállapította, hogy a következő kamarai évre az évi tagdíj 56 pengő.

A közgyűlésen foganatosított kamarai választások eredménye a következő: elnök lett: sikabonyi *Angyal Béla* dr. pécsi, a választmány rendes tagjai lettek: *Kasza Sándor* dr. marcali, *Mike Imre* dr. nagyatádi, *Pálffy Gyula* dr. szigetvári, *Örley György* dr. nagykanizsai, póttagok: *Nemes József* dr. bonyhádi és *Májay Dezső* dr. kaposvári közjegyzők, titkári megbízatást nyert: *Pálffy Gyula* dr.

Angyal Béla dr. a maga, valamint a választmány és tisztársai nevében megköszönte a közgyűlés bizalmát s a jövőre vonatkozólag is kérve a kamara területén működő közjegyzők támogatását, a közgyűlés tagjainak figyelmét indokoltnak találta a nyugdíjintézet helyzetére felhívni. E részben örök hálával adózik mindazoknak, akik a nyugdíjintézetet életrekeltették, mert a már elmúlt rövid idő is megmutatta annak áldásos voltát s megnyugtató hatását a közjegyzői családok sorsára nézve. Ezt az intézményt köteles a kar minden erejének megfeszítésével fenntartani. Elismeri, hogy a mai gondterhes időkben a havi 50 pengős járulék megfizetése súlyos teher s figyelembe véve viszont a csonkaországban működő közjegyzők létszámát s ezt szembeállítva az igénylők számával, a járulék leszállításáról szó sem lehet, sőt az intézmény megfelelő fenntartása mindenképpen kívánatosá teszi, hogy a közjegyzők járulékfizetési kötelezettségüknek mindig lehetőleg pontosan tegyenek eleget. Ez általános kari érdek, de tekintettel arra, hogy épen a felszaporodott hátralékok tették szükségessé az új nyugdíjszabályzat létesítését, minden közjegyzőnek egyéni érdeke is, hogy elkerülje azokat a most már súlyos következményeket, amelyekkel a nyugdíjjárulék nemfizetése jár s amely következményeknek egyik legradikálisabb formája, a hátralékos közjegyzőnek

állásától való ideiglenes felfüggesztése. A kamara sem nyúl szívesen ehhez a radikális eszközhöz s ezért ajánlja nyomatékosan is a közjegyzők figyelmébe a nyugdíjjárulékok pontos fizetését. A közjegyzői és országgyűlési képviselői állások összeférhetetlenségének megszüntetésére vonatkozó indítvány letárgyalása után *Angyal Béla* dr. elnök a közgyűlést berekesztette.

A szombathelyi kamara közgyűlése.

A közgyűlést *Pottyondy Béla* dr. elnök vezette s megjelentek még a közgyűlésen: *Belesák Sándor* dr., *Botka László* dr., *Cseley Kálmán* dr., *Cseresnyés Jenő* dr., *Gálffy Ferenc* dr., *Gallus Sándor* dr., *Halik Miksa* dr., *Hanny Tódor* dr., *Horváth Béla* dr., *Kiss Aurél* dr., *Magyary Ferenc* dr., *Paár Lajos* dr., *Szily Kálmán* dr., *tamásfalvi Thury Géza* dr., *Zakariás János* dr., *Zimmermann Artur* dr. közjegyzők, ifj. *Paár Lajos* dr. és *Rámer Elek* dr. helyettesek.

Pottyondy Béla dr. elnöki megnyitó beszédében utal arra, hogy a kamara ezuttal 60-ik rendes évi közgyűlését tartja s ezért a közgyűlésnek bizonyos ünnepi keretet kíván nyújtani. A 60-ik évforduló a magyar közjegyzői intézmény életében új korszakot nyit meg s bár jelenleg a helyzet eléggé kilátástalan, a kari összetartás érzésének ápolásával, becsületes munkássággal reméli egy jobb idő elkövetkeztét. Megemlékezik ezután arról, hogy most van 15-ik évfordulója annak, hogy Magyarország kormányzója az újonnan szervezett nemzeti hadsereg élén bevonult a székesfővárosba s ezzel egy elhatározó és komoly lépést tett a nemzeti konsolidáció megteremtése érdekében. Erről a nagyfontosságú évfordulóról a magyar közjegyzői karnak is meg kell emlékeznie és indítványára a közgyűlés a kamara hódolatteljes tiszteletét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíteni rendelte.

Megemlékezik ezután az elnök *Madarász István* dr. a pécsi kamara elnökének sajnálatos elhalálzásáról s a közjegyzői intézménnyel kapcsolatos nagy érdemeiről, megemlékezik továbbá arról, hogy a kamara titkárát *Gálffy Ferenc* dr. szentgotthárdi közjegyzőt, aki a kamara beléletében tevékeny részt vett, Szegedre helyezték át. Az elnöki megnyitó a kar válságos helyzete ellenére a panaszok felemlítését mellőzi, nem csak azért, mert az ország helyzetének, bár lassú, de fokozatos javulásától várja a kar helyzetének javulását is, de azért is, mert alkalma volt meggyőződést szerezni arról, hogy az igazságügyi kormányzat a kar súlyos helyzetét megértően

méltányolja s a kar helyzetének lehető javítása érdekében megfelelően intézkedni fog. Felhívja végül az elnöki megnyitó a kamara tagjait, a jelenlegi nehéz időkben különösképen kívánatos együttműködésre s arra, hogy a kar tagjainak családi érdekeit hathatósan szolgáló nyugdíjintézzettel szemben való kötelezettségeiknek még megfeszített áldozatok árán is lehetőleg pontosan tegyenek eleget.

Gálffy Ferenc dr. titkár terjesztette elő ezután a kamarai év működéséről szóló jelentést, amelyet a következő történelmi vissza pillantás vezet be:

„Amidőn a közjegyzői intézmény hatodik évtizedének végződéséhez érkeve az emlékezés lámpását meggyújtjuk, visszagondolunk ennek a letűnt 60 évnek nagy alkotásaira, mozgalmaira. Mily tenger munkát, mily sok küzdelmet zár magába ez a hat évtized, benne a világháború borzalmaival, s az azt követő gazdasági és erkölcsi megrázkódtatásokkal! A hálaérzet hervadhatatlan, maradandó leveleiből fonunk koszorút azoknak a nagy férfiaknak az emlékére, akik a letűnt 60 év alatt a nemzet életében maradandót, akik az élet követelményei szerint hasznosat alkottak és véghez vittek.

Ilyen ünnepi érzéssel hajtjuk meg a mai LX. évi rendes közgyűlésünkön azok a férfiak előtt is az elismerés zászlaját, akik éveken át tartó hosszas, kitartó, nemesveretű munkásság után megalkották s illetve siettek megalkotni a magyar közjegyzői intézményt, amit Magyarországon mint jogállamban a korszakot jelentő 1874. XXXV. törvénycikk testesít meg. És azok a férfiak, akik ezt a nagy művet, a magyar közjegyzői intézményt, mely intézmény a modern jogállam kiépítésének egyik jelentős részét alkotja, s mint ilyen alapvető jelentőséggel bír, létrehozták, lelki szemeikkel egy jól végzett munka utáni boldog érzéssel állapíthatják meg, hogy a magyar közjegyzőség a letűnt 60 év alatt kiállta a próbát, megmutatta, hogy életképes, beváltotta a hozzá fűzött reményeket.

Ebben az ünnepi pillanatban azonban megállapíthatjuk, mintegy nagyobb súlyt adva a kérdés jelentőségének, hogy a magyar közjegyzői teljesítményekkel kapcsolatos tennivalóink s illetve maga az intézmény — mondhatni túlnőttek a 60 éves régi kereteken az idők folyamán változott viszonyok következtében.

Ezt megállapíthatja ma már nemcsak a „független és az ellentétek fölé emelkedő s azokat kiegyenlítő jogászi közvélemény“, hanem a jogkereső közönség, vagyis az egész magyar társadalom is. Miként az állami közigazgatás minden ágában a munka jó el-

végzése a tisztviselők becsületességén és tudásán épül fel, úgy a kir. közjegyzői intézmény munkásai, vagyis az egyes közjegyzők a pillérei a perenkívüli ügyek becsületos, lelkiismeretes elvégzése tekintetében képzett, lelkiismeretes, intakt kezű és jellemű közjegyzői kar épügy erős pillére az állami létfenntartásnak, mint bármely más testület.

Ennek az intézménynek vannak tradíciói, amely tradíciók hatása alatt áll a hat évtizedes egész közjegyzői intézmény. Emelkedett közjegyzői etika, puritán felfogás a hivatalos magánéletben egyaránt emelkedett, fennkölt szellem az ismérvei az igazi magyar közjegyzőnek, aki hivatali ténykedéseiben nem mindenekfelett az anyagiasságot, hanem kötelességeinek minél nívósabb módon való elvégzését tekinti szem előtt. Mert az egyesek ténykedései nemcsak egyénileg hatnak felemelőleg, avagy lealacsonyítólag, hanem a karnak diszt vagy hátrányt jelentenek.

Megértés, önzetlenség, lemondani tudás, mindenek feletti kötelességtudás a magyar közjegyzőnek sajátosságai, úgy a karon kívül, mint a karon belül. De valljuk meg, intakt jellemű, tisztakezű közjegyzőség azonban azt tételezi fel, hogy megadassanak néki azok az existenciális lehetőségek, melyek mellett képes hivatása magaslatán állani s a törvény és társadalmi szabályok és felfogások részéről támasztott követelményeknek megfelelni. Indokolatlan állásszaporítások, valamint a közjegyzői kar jogos kívánalmainak figyelmen kívül hagyása az itt vázolt követelményeket nem szolgálhatják. A közjegyzői kar amúgy is titáni küzdelmet kénytelen folytatni a nehéz gazdasági viszonyok következtében s ép a megcsappant gazdasági viszonyok ijesztő mérvben redukálták a közjegyzőségek létalapjait.

A magyar közjegyzői intézmény életében letűnt 60 év feljogosít bennünket annak a megállapítására, hogy egyaránt megmutatta úgy a háború előtti korszak, mint a háború lezajlását követő idő, hogy e perenkívüli jogszolgáltatást munkáló szilárd intézményre, a magyar közjegyzőségre „a tiszta jog és igazság eszméjének“ visszatükrözőtető testületére, ennek közérdekű létezésére nagy szükség van el annyira, hogy azt az életviszonyok progresszivitása folytán fejleszteni, hatáskörét kiszélesíteni kell.

Oly sok sorscsapáson átment szegény hazánk a nyugatnak évszázadokon át bástyája, megvédelmezője, méltán számíthat a jog és erkölcs szilárd alapjain felépült közjegyzői kar nemzetfenntartó és jogfejlődési szempontból fontos teljesítményére, amelynek a

testület évtizedeken át kifejtett becsületos munkájával elegendő tanujelét adta, viszont az államtól a kar végeredményben ép magának az államnak az érdekében azt kéri, hogy a fent körvonalazottak szerint a közjegyzői intézmény fejlesztése s az intézmény életében letűnt idő által követelt új közjegyzői rendtartás létrehozatala érdekében a közjegyzői intézmény létrejöttének hat évtizede után gyökeres rekonstrukciók tétessenek folyamatba, hogy az ez által létrejövő „korszerű, mélyreható átalakulás“ a közjegyzői intézmény új egészséges, friss életműködésének jelentse a jövőbe haladó iránymenetét.

Midőn a közjegyzői intézmény hat évtizedes múltat jelző hátkövénel néhány pillanatra pro memoria megállottunk, egyrészt bizakodó lélekkel tekintünk a magyar jövőre azzal a hittel, hogy az idők javulásával a kevés kivétellel majdnem minden társadalmi osztállyal együtt vegetáló közjegyzői karra is jobb sors következik, másrészt a legteljesebb bizalommal viseltetünk az igazságügyi kormányzat iránt, nem feledve, hogy ismételen nagy megértést tanúsított a közjegyzői kart érdeklő és a kar részéről felterjesztett kérdések iránt.

Folytatólag a közjegyzői intézmény legutóbbi évtizedéről a következőkben emlékezünk meg a jelentés:

„Ez a legutóbbi évtized a háború s az azutáni években meg-rázkodtatott köz- és magánélet újrendeződésének a békés törvényes haladás megszilárdulásának a jegyében ment végbe. Reformok, új törvények jöttek létre, új kormányrendeletek szülemlettek, így a letűnt évtized jogszabályai közül a jogi életben a legfontosabbak közé tartozik az örökösödési eljárásról szóló 1894. XVI. törvénycikket módosító 1927. IV. t. c. és az annak végrehajtása tárgyában kiadott 11000/1928 I. M. számú rendelet, továbbá az elmúlt évtized iktatta törvénybe a jelzálogjog kodifikálását és pedig az 1927. XXXV. t. c.-be, aminek végrehajtási utasítása a 22000/1929. I. M. sz. rendelet. Ennek az évtizednek közjegyzői szempontból a legnagyobb vívmányai közé tartozik a közjegyzői kar érdekében létrejött a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetéről szóló 1930. IV. törvénycikk az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1700/1931. I. M. sz. rendelet (módosítva 15.600/1934. I. M. sz. rendelet) és megemlékezünk még a zúgírásatról szóló 1934. III. törvénycikkről.

A közjegyzői karnak a letűnt évtized alatt született jogszabályaira vonatkozó kritikai észrevételeivel s illetve a karnak az ezekkel a jogszabályokkal kapcsolatban kifejtett előterjesztéseivel, kérelmeivel

eztál közelebbről nem foglalkozunk, úgy véljük, hogy különben ismétlésekbe bocsátkoznánk, mert hiszen a közjegyzői testület a kart érintő kérdéseket kellő formában úgy a közgyűléseken, mint az illetékes helyen mindig amikor szüksége mutatkozott, kifejezésre jutatta. E megállapítás mellett tehát itt most nem térünk ki részletesen arra, hogy mik volnának azok a tennivalók, azok a reformok, amelyek a magyar közjegyzőség fejlesztését, munkakörének kiszélesítését lennének hivatva előmozdítani, hisz ez a téma már magában véve egy külön, nagyobb keretet igénylő tanulmány a kellő indokolásokkal.

De addig is, míg a közjegyzői rendtartás, ami sok tekintetben az idők folyamán nem kis mértékben a háborút követő időkben mondhatni sok tekintetben avultnak, a változott viszonyok által követelt mérvben módosítandónak mutatkozik, egyes fontosabb kérdések szempontjából sürgősen módosítandó volna. Ilykép ugyanis egyes kérdések törvényhozásilag is szabályozandók volnának, úgy-hogy a majdani, — ki tudja mikori — új közjegyzői általános rendtartás integrans részeivé lennének.

Ugyanis nem szabad szem elől téveszteni, hogy miként általában az élet minden berendezésében úgy a jogéletben is áll, hogy „a folyton mozgásban lévő élet mindig új meg új problémákat vet felszínre“ így a közjegyzői intézményt érdeklő, sőt azzal szorosán összefüggő változatokban, kérdésekben is!

A súlyos gazdasági helyzettel összefüggő, arra a sérelemre mutat rá ezután a jelentés, amely szerint az örökösödési eljárással felmerülő közjegyzői díjak ingatlan hagyatékknál is sok esetben be nem hajthatók egyrészt azért, mert a túlterhelt hagyaték elárverezésénél az előnyös kielégítésre igénnyel nem bíró közjegyzői díjakra fedezet nem jut s másrészt azért is, mert e telekkönyvi rendtartás 74. §-a alapján az örökösök ellen előzetesen bejegyzett követelések is megelőzik rangsorban a közjegyzői díjakat. Ezért sürgeti a jelentés az örökösödési eljárással kapcsolatos közjegyzői díjakra vonatkozólag a törvényes elsőbbség megállapítását.

Kifogásolja a jelentés, hogy a 3546/1884 I. M. rendelet IX. pontjának azt a rendelkezését, amely szerint az örökbefogadási szerződést, ha a felek szegénysorsúak, az árvaszék előadója, vagy az árvaszéktől megbízott szolgabíró előtt is megköthetik, egyes közjegyzőségeknél kiterjesztően magyarázzák s akkor is elkerülik a közjegyzői hitelesítést, vagy közokiratba foglalást, ha jómódú egyének kötnek örökbefogadási szerződést.

A jelentés ezután a kamara belső életében az elmúlt években előfordult események ismertetésével foglalkozik, megállapítva mindenekelőtt, hogy a kamara területén az elmúlt évben is változatlanul 26 közjegyző működött. Az elmúlt kamarai évben egy rendes közgyűlést s öt választmányi ülést tartottak. 346 ügydarab érkezett az elmúlt évben a kamarához s ezek mind elintézését nyertek. A kamara területén 5 közjegyző ellen kért a nyugdíjintézet fegyelmi eljárást, ezek közül 3 közjegyző ellen a fegyelmi bíróság az eljárást megszüntette, megállapítván, hogy irodai jövedelmük oly csekély, hogy abból nyugdíj járulék fizetési kötelezettségüknek nem tudnak eleget tenni.

Az 1932. és 33. évi ügyforgalmi és tevékenységi kimutatások összesítő adatait a következőkben közli a jelentés:

Bevezetések száma:

	1932 évben.	1933 évben.
1. Az ügykönyvekbe	3325	2971
2. Az óvási könyvekbe	6075	3772
3. Az örökösödési ügyek lajstromába	13179	12561
4. A birói megbízások könyvébe	14	12
5. A másolatok és kereskedelmi könyv-kivonatok hitelesítési jegyzékébe	2972	2473
6. A fordítások könyvébe	116	126
7. A magánbeadványok könyvébe	552	475
Összesen	26054	22390

Majd annak igazolására, hogy a kamara területén működő közjegyzők ügyforgalma az elmúlt évben a többi kamarához viszonyítottan a legkevesebb volt, közli a jelentés a következő adatokat:

A *budapesti* kir. közjegyzői kamara területén egy-egy kir. közjegyzőnél:

ügykönyvi bevezetés	legtöbb	2069	legkevesebb	20
óvás	"	4734	"	9
folyamatba tett hagyaték	"	583	"	26

A *debreceni* kir. közjegyzői kamara területén egy-egy kir. közjegyzőnél:

ügykönyvi bevezetés	legtöbb	606	legkevesebb	71
óvás	"	1319	"	8
hagyaték	"	569	"	152

A *pécsi* kir. közjegyzői kamaránál egy-egy kir. közjegyzőnél:

ügykönyvi bevezetés	legtöbb	381	legkevesebb	36
óvás	"	1394	"	11
hagyaték	"	486	"	175

A *szegedi* kir. közjegyzői kamara területén egy-egy kir. közjegyzőnél:

ügykönyvi bevezetés	legtöbb	450	legkevesebb	111
óvás	"	323	"	8
hagyaték	"	389	"	153

A *szombathelyi* kir. közjegyzői kamara területén egy-egy kir. közjegyzőnél:

ügykönyvi bevezetés	legtöbb	243	legkevesebb	50
óvás	"	666	"	2
hagyaték	"	335	"	83

A kamara területén 1933. évben 6482 örökösödési ügyben indult meg az eljárás, amelyből díjtalan volt 737 ügy, tehát 11.37%. Ezzel kapcsolatosan reámutat a jelentés arra, hogy a hagyatéki ügyekben a bíróilag megállapított és telekkönyvileg is biztosított díjaknak is legalább 30—40%-a behajthatatlanná válik, részben a földbirtok védettsége, részben a hagyatéki ingatlanok túlterheltsége következtében.

A titkári jelentés keretében terjesztették elő a kamara pénztárára vonatkozó zárószámadást is, amely szerint az elmúlt évben bevétel volt 1710 pengő 68 fillér, kiadás 1366 pengő 89 fillér, bevételi egyenleg tehát 343 pengő 79 fillér. A kamarának különvagyont képezi 3294 pengő betétösszeg. A zárószámadásra vonatkozó számvizsgálóbizottsági jelentést, a jövő évi költségvetési előirányzatot s azt az indítványt terjeszti elő a továbbiakban a jelentés, hogy az évi tagsági díj 50 pengőben, az irodavizsgálat alól való felmentés díja 20 pengőben állapítsák meg.

A tartalmas évi jelentéshez hozzászóltak Gallus Sándor dr., Kiss Aurél dr. és Zakariás János dr. s e hozzászólások után a közgyűlés az évi jelentést s az abban foglalt indítványokat elfogadta s ugyancsak elfogadta Gálffy Ferenc dr. titkárnak a közjegyzői rendtartás reformjára vonatkozólag előterjesztett indítványát.

Az ezután megejtett választások rendjén újból elnökké választották Pottyondy Béla dr. szombathelyi, a kamara rendes tagjaivá Botka László dr. vasvári, Hanny Tódor dr. győri, Jedlicska Béla dr. szentgotthárdi, Konkoly Thege Sándor dr. pápai, póttagokká pedig Halik Miksa dr. közzei és Zimmermann Artur dr. körmendi közjegyzőket. A kamara titkári teendőinek ellátására a Szegedre áthelyezett Gálffy Ferenc dr. helyett Botka László dr. kapott megbízást.

Közlemények.

HORTHY MIKLÓS.

Illendő kötelességünknek érezzük ennek a szaklapnak hasábjain is őszinte tisztelettel és mélységes hódolattal megemlékezni a kormányzó ünnepéről. Az ünnepről, amelyet nem ő keresett — hiszen minden távolabb áll tőle mint az emberi hiúság, — hanem amelyet a magyar nemzet — bizalmának és szeretetének főleg lelki-ekben impozáns megnyilvánulásával — neki adott. Az az osztatlan lelkesedés és hűséges ragaszkodás, amely az ő fenkőlt személyét az egész magyar nemzet részéről olyan megbonthatatlanul egységes összhangban veszi körül, hisszük lélekben ott él a papírhatárokon túl, a golgotai szenvedések szomorú napjait élő rab magyarok lelkében is. Ez az egységes szeretet, tisztelet és bizalom bizonyára egyike lesz azoknak a multhatatlanul akcióba lépő ütő erőknek, amelyek a régi határokkal s a régi fényben és dicsőségben helyreállítják Szent István nagy birodalmát.

Tizenöt évvel ezelőtt a szétszaggatott, feldúlt, kifosztott, az anarchia karmai között sinylődő csonkaország székesfővárosának népe szorongó, de hittel reménykedő érzésekkel fogadta a sasztollas vitézei élén fehérlovon — akárcsak az ódon magyar mondák legendás hőse — bevonuló fővezért. S ma tizenöt keserves évek elmúltával bár még csonka, de a jogrend, jogbiztonság s a belső konszolidáció nézőpontjaiból minden európai államnak példát mutató ország népe alázattal — de nem szolgáléklküsből, hanem izzó szeretetből — hajlik meg a nagy magyar gubernatorok a Hunyadi Jánosok, Kossuth Lajosok méltó utóda, a nemzetnek az osztatlan szeretet glóriájával övezett vezére *Horthy Miklós* előtt.

Az évfordulón hálatelt szívvel köszönhetjük meg az isteni gondviselésnek, hogy a legválságosabb időkben a nemzet sorsát ilyen emberi nemes erényekben gazdag, hivatott államférfiui felké-

szültséggel s providenciális államvezetői képességgel megáldott s amellett talpig férfiú erős és jóságos kezeibe tette le. Az elismert magyar jogrend alkotóját, a nemzeti élet ujjáépítőjét, a csonkaország belső rendjének megteremtőjét s erős hitünk szerint a Nagymagyarország régi határainak helyreállítóját alattvalói hódolattal s bizalomteljes ragaszkodással köszönti a magyar jogászság soraiban a magyar közjegyzői kar is.

Fény nevére, áldás életére!

* * *

E helyen közöljük, hogy vitéz nagybányai *Horthy Miklós* Magyarország kormányzójának a székesfővárosba történt bevonulásának 15-ik évfordulójáról a magyar közjegyzői szervezetek is hódoló tisztelettel emlékeztek meg. Így a budapesti kamara a november hó 13-án tartott választmányi ülésén egyhangú lelkesedéssel hozott határozatából a következő üdvözlő táviratot küldte az államfőnek:

„vitéz nagybányai *Horthy Miklós* Magyarország Főméltóságú Kormányzójának. A nagy világégés után porig sujtott Magyarország újjáéledésének kezdetét jelenti az a nap, amikor Főméltóságod a Nemzeti Hadsereg élén csonka Hazánk fővárosába bevonult. E történelmi jelentőségű esemény tizenötödik évfordulója alkalmából kérjük Főméltóságodat, hogy a legkegyelmesebben megengedni méltóztassék, hogy a Budapesti Királyi Közjegyzői Kamara nevében örömteljes alattvalói hódolatunknak adjunk kifejezést. Dr. Lázár Ferenc felsőházi tag, kamarai elnök., Dr. Barcs Ernő kamarai titkár.“

A hódoló táviratra a kormányzó kabinetirodájától a következő válasz érkezett: „A Kormányzó úr Ö Főméltósága Budapestre bevonulásának tizenötödik évfordulója alkalmából a budapesti kir. közjegyzői kamara nevében Méltóságod által táviratilag előterjesztett hódolatot szíves köszönettel fogadni méltóztatott. Erről van szerencsém Méltóságodat értesíteni. Budapest, 1934. november hó 19. napján. Vértessy s. k. a kabinetiroda főnöke.“

Az igazságügyminiszter a közjegyzőkről. Az országos ügyvédi gyám és nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása rendjén felszólalt Lázár Andor igazságügyminiszter s felszólalása rendjén a következő kijelentést tette: „Az egész világ és ebben a mi szegény szerencsétlen országunk is óriási gazdasági krízis áldozata. Áldozata ennek minden foglalkozási ág, így a

gondjaimra bizott foglalkozási ágazatok között elsősorban az ügyvédség, de *másodsorban a közjegyzői kar is, amelynek munkalehetőségei, kereseti lehetőségei azt mondhatnám már a minimumon alótra csökkentek.*“ Ez a legilletékesebb helyről jött kijelentés a közjegyzői kar részéről aligha szorul megerősítésre. Amennyiben ez a tény általában megnyugtató lehet, megnyugtató vonatkozás e részben az, hogy erről a szomorú helyzetről immár a karon kívül állók is tudomással bírnak s így elsősorban a karnak legfőbb felügyeleti hatósága az igazságügyminiszter, akinek — sezt okunk van hinni — jóindulatán nem fog mulni a súlyos viszonyok közt tengődő közjegyzői karnak a megfelelő és az igénybe vehető eszközökkel való felsegítése.

Halálozások. *Aigner* Károly dr. szegedi kir. közjegyző november hó 9. napján Szegeden tragikus hirtelenséggel elhalálozott. *Aigner* Károly dr. a szegedi ellenforradalom irányításában vezető szerepet töltött be. Több mint 10 éven át főispánja volt Szeged sz. kir. városnak s ez alatt az évtized alatt sok jelentős és közérdekű alkotás létesítésével, nagyértékű tevékenységet fejtett ki Szeged fejlesztése érdekében. E téren szerzett érdemei elismerésül Szeged város törvényhatósága örökös tagjává, a Szegedre menekült kolozsvári *Ferenc József* tudományegyetem jog- és államtudományi kara pedig díszdoktorrá választotta. Temetése Szeged város közönségének impozáns részvéte mellett november 12. napján folyt le. Dél előtt 9 órakor a fogadalmi templomban, amelynek teljes felépítése és berendezésének munkájában *Aigner* Károly dr. is jelentősen közreműködött, gyászmise volt, majd a dísztéren kezdődött meg a gyászszertartás, amelyet *Glattfelder Gyula* megyés püspök végzett nagy papi segédlettel. A város nevében *Pálffy József* dr. polgármester mondott ezután megható gyászbeszédet. A gyászmenet a díszter szent Gellért kapuján vonult a belvárosi temetőbe, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra, Szeged város rajongó és nagyértékű munkásságot kifejtett fiát. *Aigner* Károly dr. a közjegyzői pályán rövid ideig működött. *Koszó István* dr. elhalálozásával 1932. december havában nevezték ki Szegedre kir. közjegyzővé. Rokonszenves egyéniségével kartársai bizalmát rövidesen megnyerve, ez év szeptember 8. napján megtartott kamarai közgyűlésen a választmány póttagjává választották. Elhunytáról a szegedi kamara külön gyászjelentést adott ki, a temetésen testületileg vett részt s a sirnál a korán elhunyt kartársat *Sirsich György* dr. szegedi kir. közjegyző meleg szavakkal parentálta el.

Falcione László dr. kir. közjegyzőhelyettes, a Kir. Közjegyzők és Jelöltek Nyugdíjintézetének érdemes és nagyszorgalmu tisztviselője, volt bácsmegyei szolgabíró 56 éves korában Budapesten váratlanul elhalálozott. A ravatalra koszorút helyezett az országos egylet, a budapesti kamara, a nyugdíjintézet és a helyettesek országos egylete s a temetésen a közjegyzői és helyettesi kar számos tagja jelent meg s vett búcsút a korán elköltözött megnyerő, rokonszenves modoru s tetőtől-talpig úri gondolkodásu kartárstól.

Osvald István válasza a közjegyzői kar üdvözlő táviratára.

A közlöny múlt számában megemlékeztünk arról, hogy *Osvald* Istvánt, a kuria új elnökét hivatalba lépése alkalmából *Lázár* Ferenc dr. az országos egyesület és a budapesti kamara elnöke meleg hangu táviratban üdvözölte. Erre az üdvözlésre válaszként *Osvald* István a következő levelet intézte *Lázár* Ferenc dr.-hoz:

„Budapest, 1934. évi október 24. Méltóságos Uram! Igen tisztelt Barátom! Igen nagyra értékelem, hogy úgy a magad nevében, mint a budapesti kir. közjegyzői kamara és mint a magyarországi kir. közjegyzők országos egyletének elnöke a m. kir. kuria elnökévé történt kinevezésem alkalmából engem üdvözléssel megisztelni szives voltál. A kir. közjegyzői kar iránt való nagybecsülésem Előtted nem ismeretlen, sokszor volt alkalmunk erről egymás közt megbeszélést folytatnunk. *Természetes, hogy a kir. közjegyzői kar magas színvonalának fönntartását jogi életünk egyik igen fontos kérdésének tartom és hogy ebben az irányban, amennyiben hatáskörömben lehetséges, a közjegyzői kar érdekét mindig megvédem.* Fogadd Méltóságos Uram és fogadja a magyar közjegyzői kar kiváló nagybecsülésem őszinte nyilvánítását, amellyel vagyok régi híved *Osvald* István.“ — Itt említjük még meg, hogy *Osvald* István a kuria elnöke, *Töreky Géza* a kuria másod-elnöke és *Gáll Endre* koronaügyész. *Lázár* Ferenc dr. kamarai és országos egyesületi elnöknél tisztelgő látogatást tettek, amit *Lázár* Ferenc dr. viszonzott is.

A budapesti Ügyvédi Kör társasvacsorája. A budapesti Ügyvédi Kör november hó 28. napján az ügyvédi kamara földszinti termében *Tasnádi Nagy András* igazságügyi államtitkár tiszteletére ünnepi vacsorát rendez, amelyre *Lázár Andor* igazságügyminiszter is kilátásba helyezte megjelenését. A társas vacsorára az Ügyvédi Kör a budapesti kir. közjegyzői kamara útján a közjegyzői kart külön is meghívta.

A jegyzői magánmunkálatok kérdéséhez. Hogy a jegyzői magánmunkálatok bizonyos vonatkozásban a humort sem nélkülözik, ennek illusztrálásául két esetről kívánunk ezuttal megemlékezni.

Nagybörzsönyben, 1934. április 11-én elhalt Krausz Andrásné Pintér Ágnes. Az elhalálozásról az illetékes közjegyzőhöz egyidőben két haláleset felvétel érkezett be. Az egyik 1934. április 11. kelettel s eszerint örökhagyó után ingatlan vagyon maradt a nagybörzsönyi 309., 622., 1078. és 1862. sz. tjkvekben, a másik haláleset felvétel kelt 1934. április 16-án s eszerint az elhalt után sem ingó, sem ingatlan vagyon nem maradt. A közjegyző érdeklődik a dolog iránt s megállapította, hogy a nagybörzsönyi segédjegyző 24 órával az elhalálozás előtt ajándékozási szerződést készített, amely szerint Krausz Andrásné Pintér Ágnes egész vagyonát gyermekeire ruházta át. A szerződést szokatlan gyorsasággal már másnap, az elhalálozás napján április 11-én illetékkiszabás végett bemutatta s a tkvi hatóság április 12-én 1317/1934. tkvi szám alatt már foganatosította is. A segédjegyző önálló magánmunkálkodásáról főnökét nem értesítette s így került az első haláleset felvételbe az, hogy örökhagyó után ingatlan vagyon maradt. Később úgylátszik lelkiismeret furdalásai voltak s külön magánmunkálati ténykedését bejelentette. Ekkor kiállítottak egy másik haláleset felvételt, amely szerint az elhalt után semmi vagyon sem maradt. Ugylátszik a segédjegyző úr az utólagos bejelentés után bizonyos dorgatóriumban részesülhetett (valószínűen olyan szöveggel, hogy a közjegyző elől a hagyaték elhalászása még hagyján, de már a főjegyző elől való halászás semmiképpen sem tűrhető!) mert a második haláleset felvétel keltét követő napon egy bűnbánó levelet írt a közjegyzőhöz, amelyben a tényállást közölve hivatkozik arra, hogy a gyermekek kérték őt fel kifejezetten az ajándékozási szerződés kiállítására s ő azt elkészítvén, az ajándékozó elmondván, „teljesen ép elmével, hogy gyermekei részére mint és hogyan akarja ajándékozni“, az okiratot saját kezűleg írta alá. Megjegyzi a segédjegyző úr a levélben, hogy *principálisának az a véleménye, hogy az öregasszony ajándékozása nem érvényes*, de ez előtte érthetetlen, mert tud eseteket, hogy az egyik ügyvéd készített egy ajándékozási szerződést, azt az ajándékozó aláírta s néhány pillanat múlva meghalt. A szerződés azért mégis érvényes maradt. Kéri végül a segédjegyző a közjegyzőt, hogy mondjon igazságot, legyen segítségére, hogy megnyugodjék (valami nyugtalanság tehát mégis gyötörhette a külön magánmunkálkodó

segédjegyző urat!) s a feleket is megnyugtassa. A közjegyző felvilágosításért a principális főjegyző úrhoz fordult, aki kijelentette a hivatalos megkeresésre, hogy az a helyes haláleset felvétel, amely szerint az elhalt után vagyon nem maradt. Az örökösök a halál napján készítették a segédjegyző által *valami átadási okiratot, amiről akkor nekem tudomásom nem volt* — írja a főjegyző úr. Eddig az épületes tényállás. A humor az ügyben: a principális fő- és segédjegyző torzsalkodása az elhalászott magánmunkálat felett. A kérdés: a főjegyző mellett van-e önálló hatásköre a segédjegyzőnek — esetleg tovább menve, a nagy- és kisbirónak, a községi dobosnak s az éjjeli őrnök is a magánmunkálkodásra, vagyis a falusi lakosság existenciális vagyoni jogi ügyei teljesen Csáky szalmája már a község minden rangú és rendű alkalmazottja részére. A szomorú valóság ellenben: napról-napra nagyobb mérveket ölt a községi jegyzők olyirányú ténykedése, hogy a felek valódi akaratának meghamisításával végrendelkezés helyett, vagyonátruházási okiratokat szerkesztenek s így a hagyatékok egész tömegét vonják el az immár majdnem egyedüli közjegyzői jövedelmet képező örökösödési eljárás elől. Ezt már lábhoz tett fegyverrel a különben eléggé türelmes, sőt közönyös közjegyzői kar sem nézheti tovább. Most már a saját egyre fokozódó megkárosításunk is ösztökél az energikus és multhatatlan szükséggel való cselekvésre. Quousque tandem!

A másik már inkább humoros eset, Bicskén történt. Az ottani igazgatótanító úr úgy látszik egy álmatlan éjszaka után ballábával kelhetett fel s elhatározta, hogy neki valami súlyos, korszakalkotó dolgot kell elkövetnie. E fölött való töprengése közben eszébe jutott, hogy volt egy elvesztett pere, ahol azok a csunya ügyvédek megnyúzták, követelvén tőle a bíróságtól megállapított költséget s volt egyszer a közjegyzői irodában, ahol egy másolat hitelesítésért fizetett a bélyegen kívül egy pengőt. Amellett van neki egy jó komája a községi jegyző, aki olyan derekas munkát végez a községi magánmunkálkodás terén, hogy valami hatáskör kiterjesztést mindenképpen megérdemel. Ilyszerű agymunkája után készen is volt a haditerffel. Indítványt adott be a vármegye törvényhatósági bizottságához aziránt, hogy az ügyvédi és közjegyzői munkadíjakat szállítsák le s a kisebb értékű hagyatékokat, *amint azelőtt volt*, (talán a Kalahári sivatagban!) utalják át a községi jegyzők hatáskörébe. Az ország sorsát és gazdasági helyzetét bizonyára egy csapásra jobbra fordító indítvány értesülésünk szerint még nem került illetékes

elintézés alá, ellenben a fölött a bicskei katolikus kör közgyűlésén már előzetes vita-estét rendeztek, amelyen — horribile dictu — az igazgató tanító urat néminemű kitanításban s cróteljes támadásokban részesítették álmatlan éjszakájának dicső szüleménye, a jogrend új korszakát jelentő indítványa miatt. Apropos Fejér vármegye törvényhatósága! Mintha nem régen tárgyaltak volna itt egy hasonló tárgyú indítványt, sőt sikerült is azt diplomatikus kezeléssel elfogadtatni. Ennek ellenére sem történt eddig az indítvány ügyében annak a fránya kormánynak részéről semmi sem. Lehet, hogy azért, mert az összes többi magyar törvényhatóságok egyértelműen azon az ellentétes állásponton vannak, hogy a magyar ügyvédek és közjegyzők súlyos viszonyok között az életviszonyoktól amugy is jelentősen csökkentett díjszabás mellett becsülettel töltik be a jogszolgáltatás terén való nagyfontosságú hivatásukat s hogy nem volna talán indokolt a magyar jogrend részére gyászindulót komponáltatni, amire mulhatalan szükség volna akkor, ha hagyatéki ügyeket is községi jegyzői hatáskörbe óhajtanának utaltatni.

Az örökösödési illeték bélyegjegyekben való leróvása.

E közlöny múlt számában részletesen ismertettük a pénzügyminiszter 68700/1954. VIII. számú rendeletét, amely az 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-ának állandóan kifogásolt antisocialis rendelkezéseit, ha nem is szünteti meg, de annak méltányosabb végrehajtását teszi lehetővé. Ennek az új rendeletnek alkalmazása tárgyában a m. kir. igazságügyminiszter az alábbi 30.763/1934. I. M. VIII. számú körrendeletet intézte valamennyi közjegyzői kamarához:

„A közjegyzői kamarák évi jelentéseikben ismételten szorgalmazták az egyes illetékek újabb megállapításáról szóló 5100/1931. M. E. szám alatt kiadott rendelet 61. §-ában foglalt rendelkezésnek hatályon kívül helyezését. A m. kir. pénzügyminiszter úr méltányolva az erre nézve előadott érveket, különösen pedig azokat a rendkívül nyomasztó körülményeket, amelyek között a mezőgazdasági törpebirtokosok élnek, akiket pedig leginkább terhel az öröklési illetékek bélyeggel való leróvása — úgy intézkedett, hogy a fent említett szabály ideiglenesen, a mezőgazdaság viszonyainak javulásával kiadható további rendelkezésig, méltányos szellemben hajtassék végre.

A m. kir. pénzügyminiszter úr intézkedése részleteiről a Kamarát az alábbiakban tájékoztatom:

Az 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-a értelmében az öröklési és ajándékozási illetéket 50 pengőig bélyeggel kell leróni

és ez a kötelesség a kir. közjegyző által tárgyalt hagyatékoknál akkor is fennáll, ha a hagyatékok egészben vagy részben ingatlan és pedig ebben az esetben az öröklési és kapcsolatos ingatlan átruházási illeték együttes összegére nézve.

Minthogy a 11000/1928. I. M. számú rendelet (Igazságügyi Közlöny XXXVII. 36. 1.) 47. §-ának hatodik bekezdése értelmében a kir. közjegyző az öröklési illeték kiszámítását és a feleknek bélyegben való leróására felhívását mellőzheti abban az esetben, ha az illeték kiszámítása az ügy körülményeinél fogva a vagyónátruházási illetékekre vonatkozó jogszabályok alkalmazásában való különösebb gyakorlottságot kíván:

a m. kir. pénzügyminiszter úr 47521/1933. VIII. a. szám alatt meghagyta az illetékkiszabásra hivatott hatóságoknak, hogy a jövőben, amikor az eljáró kir. közjegyző az illeték kiszámítását és leróását a 11000/1928. I. M. számú rendelet 47. §-ára hivatkozva mellőzi és ez a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnik, az illeték leróvásának elmulasztása miatt birságot nem kell kiszabni.

Másolatban idemellékelte 68700/1934. VIII. a. szám alatt kelt rendeletében pedig aziránt is intézkedett a m. kir. pénzügyminiszter úr, hogy ha a kir. közjegyző által kiszámított öröklési és esetleg kapcsolatos vagyónátruházási illeték összege 50 pengőnél nem több és azt bélyeggel nem rótták le, az illetékekkel együtt a kétszeres birságot is ki kell ugyan szabni, de a fizetési meghagyás szövegében figyelmeztetni kell az ügyfelet, hogy ha a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított 30 nap alatt az egyszeres illetéket befizeti, akkor a birság megfizetése alól teljesen mentesül.

A m. kir. pénzügyminiszter úrnak ez az intézkedése lehetővé teszi tehát, hogy az érdekelt fél az örökösödési és vagyónátruházási illeték egyszeres összegének kiszabás alapján teljesített 30 nap alatti befizetésével mentesüljön az illeték kétszeresét kitevő birság alól, akár kiszámította a kir. közjegyző a hagyatéki tárgyaláson az illeték összegét, akár pedig mellőzte ezt a kiszámítást. Ezzel elesik az a feltehetőleg döntő ok, amely miatt a kir. közjegyzők az illeték kiszámítását olyankor is mellőzték, amikor az eset egyszerűsége következtében az illeték kiszámításának művelete is egyszerű lett volna.

Felhívom ehhez képest a Kamarát, utasítsa a kebelébe tartozó kir. közjegyzőket arra, hogy az illeték kiszámítását, amit a 11000/1928. I. M. számú rendelet 47. §-ának harmadik bekezdése kötelességükké tesz, a lehetőség határáig minden esetben teljesítsék

és a kiszámítást csak azokban az esetekben mellőzzék, amelyekben ennek teljesítése az ily ügyekben hivatásuknál fogva jártas kir. közjegyzőknek gyakorlottságát is meghaladja. *A kiszámítás mellőzésének ezt az okát azonban minden esetben foglalják bele a hagyatéki tárgyalásról készült jegyzőkönyvbe.*

A m. kir. pénzügyminiszter úr ezzel kapcsolatban arról is értesített, hogy méltányolni kívánja azt a helyzetet, amelyet gazdasági viszonyaink mai állásában az örökösödési ügyekben érdekelt ügyfelekre nézve az a körülmény okoz, hogy a hagyatéki tárgyaláson mind a kir. közjegyző díját és költségét, mind pedig a közjegyző által kiszámított 50 pengőig terjedő illetéket azonnal le kell róni. Annak a feltételezése mellett, hogy a kir. közjegyzők az illeték kiszámításának mellőzésére vonatkozó szabadságukkal a 11000/1928. I. M. számú rendelet 47. §-ának hatodik bekezdésében foglalt rendelkezés alapján csak ennek a legszorosabb értelmezése mellett fognak élni, vagyis lehetőleg minél több esetben ki fogják számítani az öröklési illetéket és ha annak összege 50 pengőnél nem több, azt bélyeggel, lehetőleg nyomban le fogják rovatni,

a pénzügyminiszter úr további rendelkezésig nem tesz kifogást az ellen, hogy *a kir. közjegyzők az illetéknek bélyeggel való lerovatását mellőzhessék abban az esetben, ha az örökösök a hagyatéki tárgyalás alkalmával a kir. közjegyző díját és költségét sem tudják kiegyenlíteni, vagy pedig a díjat és költséget kiegyenlítik ugyan, de azonfelül az öröklési illetéknek bélyeggel való lerovásához szükséges pénzzel már nem rendelkeznek.*

Ez utóbbi esetben azonban a pénzügyminiszter úr szükségesnek tartja, hogy a kir. közjegyzők az örökösöket a 68700/1934. VIII. a. számú körrendeletre figyelmeztessék és hívják fel őket arra, hogy a kir. adóhivatal illetékfizetési meghagyásának kézbesítéséig elegendő időben gyűjtsék össze a szükséges pénzt avégből, hogy az egyszeres illetéket a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított 30 nap alatt befizethessék és ezzel bírságfizetés alól szabaduljanak. *Azt a körülményt pedig, hogy ez a figyelmeztetés és felhívás megtörtént, foglalják a kir. közjegyzők a hagyatéki tárgyalásról készült jegyzőkönyvbe.*

Ezzel a rendelkezéssel a m. kir. pénzügyminiszter úr a kir. közjegyzők érdeke javára elsőbbséget engedélyezett a kir. kincstár érdekével szemben. Felkérem ezért a Kamarát, hívja fel erre az előadottak közlése kapcsán a területén működő kir. közjegyzők figyelmét és mutasson reá arra, hogy a figyelmeztetés és kitanítás,

valamint ezek jegyzőkönyvi lerögzítésének mellőzése az ügyben érdekelt felekre azzal a súlyos következménnyel járhat, hogy elmulasztják az egyszeres illetéknek kellő időben befizetését és ennek folytán bírságot kötelesek fizetni. Budapest, 1934. évi október hó 31-én. A miniszter helyett: Tasnádi Nagy András s. k.

A régi választói névjegyzékek megsemmisítése. A legtöbb közjegyzői irodában hosszú évekre visszamenően hűségesen őrzik a választói névjegyzékeket. Ebben a kérdésben az egyik közjegyző útbaigazításért az illetékes alispáni hivatalhoz fordult, ahonnan a következő választ kapta: „Megkeresésére a m. kir. belügyminiszter úr leírata értelmében hivatalos tisztelettel közlöm, hogy az 1925: XXIV. t. c. 28. §-ának ötödik bekezdésében foglalt rendelkezések szerint a kir. közjegyzőknek az országgyűlési képviselő választói névjegyzékek őrzetere bizott példányai a névjegyzék érvényességi idejét követő naptári év leteltével megsemmisíthetők, az 1918. évre érvényes névjegyzékeket azonban megsemmisíteni nem szabad. A fentiek szerint tehát a közjegyzői irodában őrzött régebbi országgyűlési képviselő választói névjegyzékek megsemmisítése tekintetében a hivatkozott törvényes rendelkezéseknek megfelelően kell eljárni.“ — Itt említjük még meg, hogy a 17000/1932. B. M. számú rendelet szerint az 1934. évre érvényes választói névjegyzékeket az illetékes központi választmányokhoz december 1-ig az időközi kiigazítások keresztül-vitele végett vissza kell küldeni.

A kir. közjegyzők postaküldeményeinek portózása. A magyar kir. közjegyzői kar ismételtelen is tett lépéseket az iránt, hogy az 1921. évben megszüntetett, az örökösödési eljárással kapcsolatos postaküldeményekre vonatkozó portómentesség újra engedélyeztessék. Az ezirányú lépések azonban eredményre nem vezettek, ami természetesen szintén az általános gazdasági helyzettel mutat fel szoros kapcsolatot. Ez a hivatalos álláspont valamennyire akceptálható ugyan, azonban az már semmiképpen sem akceptálható, hogy az örökösödési ügyekben a közjegyzők részére küldött hivatalos iratok portózása tekintetében teljes rendszertelenség divik. Érkeznek hivatalos iratok szabályszerűen felportózva, érkeznek minden portó nélkül „hivatalból díjáltalányozva“ jelzéssel, érkeznek „hivatalból portóköteles“ jelzéssel, amelyknél a posta az egyszerű portót, esetleg, úgy látszik hangulat szerint, az annak megfelelő külön bírságot is beszedi. Ezek az utánvett portók s különösen pedig a jogtalannak tartott bírságok elég súlyosan megterhelik a kir. közjegyzőket, tekintettel arra, hogy a vagyontalan haláleset felvételek kezelésével kapcsolatos mindennemű portókötségeket sajátjukból viselnek és ők kötelesek viselni azokat a portókötségeket is, amelyek azokban az örökösödési ügyekben merülnek fel, ahol a költségek be nem hajthatók. Ekként érthető, ha a közjegyzők a „portóköteles“ jelzésekkel ellátott postaküldeményeket, különösen ha azok még külön bírsággal is vannak megterhelve, nem fogadják el. Ebben

a kérdésben a budapesti kir. közjegyzői kamara a kir. igazságügyminiszterhez felterjesztést intézett, amelyre vonatkozólag nem régen érkezett le a kamarához a 33980/1934. I. M. VIII. számú miniszteri rendelet, amely közli a kamarával a kereskedelemügyi miniszter 126296/1934. IX. 4. számú átiratát s megjegyzi, hogy „ebből megállapíthatóan az 1921. évi XXI. t. c.-nek a postai díjmentességet megszüntető rendelkezései folytán a kamarának az a kérelme, hogy a kir. közjegyzők örökösödési ügyekben posta-díjmentességben részesüljenek nem teljesíthető. De nincs remény arra sem, hogy a mai nehéz anyagi viszonyaik között a községek és a megyei városok örökösödési ügyekben a kir. közjegyzőkhöz küldött válaszaikat bérmentesítve adják postára. Ezért a m. kir. belügyminiszter úrnak ilyen irányú megkeresését mellőztem. *Ha azonban a kamara olyan eseteket hoz tudomásomra, amelyekben községek, vagy megyei városok a kir. közjegyzők címére az említett küldeményeket „hivatalból portóköteles“ záradék nélkül adták postára és ezzel a címzettet a rendes postai szállítási díjon felül még pótdíjjal is megterhelték, az ilyen szabálytalan gyakorlat megszüntetése céljából a szükséges lépéseket kész vagyok megtenni.*“

A miniszteri rendeletben hivatkozott kereskedelemügyi miniszteri átirat a portózás kérdésében a következőket közli: „A budapesti közjegyzői kamarának a közjegyzők által feladott, illetőleg a címükre érkező postaküldemények bérmentesítésére vonatkozó felterjesztésére a következőket van szerencsém Nagyméltósággal közölni: 1. Az 1921. évi XXI. t. c. a postai díjmentességet megszüntette, tehát a kamarának azt a kérelmét, hogy a közjegyzők minden küldeményei díjmentesen legyenek postára adhatók, nem teljesíthetem. 2. A postai díjmentesség megszüntetésével az állami és törvényhatósági hatóságok és hivatalok a levélpostai küldeményeik után esedékes díjakat nem esetenként, hanem havi átalány összeggel fizetik meg. A megyei városokat és községeket a belügyminiszter és a pénzügyminiszter úr állásfoglalásának megfelelően a levéldíj általánosságára igényjogosultak sorába annak idején nem vettem fel és azoknak a díjáltalányosok közé való felvételét ma sem tartom kívánatosnak. Ugyancsak nem véleményeztem a közjegyzőknek a levéldíj-általányosok sorába való felvételét sem. Ennélfogva nem lehet szó arról, hogy a közjegyzők a hatóságok (megyei városok és községek) címére, illetőleg a megyei városok és községek a közjegyzők címére szóló küldeményeket díj-általány terhére adassák fel. Egyben tisztelettel reámutatok arra, hogy a díj-általányozás nem jelent díjmentességet, mert e rendszer mellett is meg kell fizetni a küldemények díját, csak hogy nem esetenként, hanem statisztikai felvétel alapján számított havi átalányösszeggel. Téves tehát a kamarának az a feltevése, hogy a megyei városok és községek a díjáltalányozási rendszerbe való felvétele esetében, a közjegyzők címére szóló küldeményeket költség nélkül adhatnák postára. 3. A megyei városok és községek a fennálló szabályok értelmében levélpostai küldeményeiket a következőképpen adhatják postára: *a)* bérmentesítve (levélbélyeggel felszerelve), *b)* „hivatalból portóköteles“ záradékkal, *c)* bérmentetlenül mindenféle záradék nélkül. Ha a küldeményt „hivatalból portóköteles“ záradékkal adják fel, a címzett kézbesítéskor az egyszerű viteldíjat fizeti, ha pedig ilyen záradék nélkül bérmentetlenül adják fel, kézbesítéskor a rendes szállítási díjat és a szállítási díjnak megfelelő pótdíjat kell fizetni. Annak meghatározása, hogy a küldemények bérmentesítve, vagy bérmentetlenül és ez esetben „hivatalból portóköteles“ zára-

dékkal, illetőleg e nélkül kerüljenek feladásra, a feladó megyei város (község) joga. Ebben a tekintetben a postahivatalok ellenőrzést természetesen nem gyakorolhatnak. Így tehát abban a kérdésben is, hogy a megyei város (község) a közjegyzők címére szóló küldeményeiket milyen módon *a)*, *b)* vagy *c)* adják fel, az illető város vagy község dönt és e döntést csak a felettes hatóság, végső fokon a belügyminiszter úr bírálhatja felül.“

Közli végül a fentiekben ismertetett kereskedelemügyi miniszteri átirat, hogy *az egyenként feladott vétveknél a szabályszerű egyszerű szállítási díj 10 fillér, a borítékban feladottaknál 20 fillér.*

A fentiek konklúziója az, hogy az eddigi állapot a gazdasági helyzetben rejülő kényszerűségi okokra való tekintettel egyelőre marad, azonban a közjegyzők az igazságügyminiszteri rendeletnek megfelelően az illetékes kamaránál jelentsék azt, ha a községek, vagy megyei városok a postai küldeményeket „hivatalból portóköteles“ jelzés nélkül adták postára s ezzel a címzett közjegyzőt a rendes postai szállítási díjon felül még pótdíjjal is megterhelték.

A közjegyzői szakkönyvtár. A szakkönyvtár részére legújabbban Cholnoky Imre dr. budapesti kir. közjegyző a következő műveket adományozta: 1. Útnutató és felvilágosító közlemény a közjegyzői intézmény előnyeiről. Arad 1875. 2. A hagyatéki eljárás gyakorlati tervezete. Írta Cholnoky Imre marcali közjegyző. 1890.

Rendelések:

8700/1934. M. E. sz. A védett kisbirtok terheinek rendezése.

142000/1934. P. M. sz. A bírói letét kiszolgáltatását elismerő okiratok illetéke.

8800/1934. M. E. sz. A törvénykezési illetékek bélyeggel lerovásánál előforduló mulasztások következményei.

8900/1934. M. E. sz. A vagyonátruházási illetékekről szóló 1920: XXXIV. t. c. egyes rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről.

156100/1934. P. M. sz. Egyes kincstári bélyegek forgalomból való kivonásáról, továbbá új kincstári bélyegek forgalomba bocsátása és a forgalomból kivont kincstári bélyegek becserélése.

162840/1934. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámításáról.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogtudományi Közöny. (69. évf. 38—41. számok.) A legutóbb megjelent négy számban érdekes cikkeket írtak Zsoldos Benő kuriai bíró, Nádas László dr., Virágh Gyula dr., Gutfmann Lajos dr., Bratmann Pál dr., Beck Salamon dr. ügyvédek és Kende Ernő dr. tőzsdei jogügyi csoport-vezető titkár. A 39. számban Szladits Károly dr. egyetemi tanár ismerteti Ujlaki Miklós dr. ügyvédnek „A magyar magánjog módosulásai Romániában“ címen most megjelent munkáját, amely kiegészíti a szerzőnek azokat az előbbi megjelent műveit, amelyeknek általános célja a magyar magánjognak az elszakított területeken való módosulásának összefoglaló bemutatása. Ugyanebben a számban

Teller Miksa dr. fűz értékes kommentárokat az özvegyi jog korlátozása kérdésében a kereset beadásától a korlátozás jogerőre emelkedéséig lefolyt időre az elvont haszon kiszolgáltatását illetően készülő jogegységi döntvényhez. A 38. szám vezető helyén Juhász Andor kuriai elnök búcsúztatásával foglalkozik külön cikk, a 41. szám ugyanezen a helyen közli Mendelényi Lászlónak a pestvidéki törvényszék új elnökének székfoglalóját. Az Ügyvédi Közlöny című melléklet a 41. szám kivételével a többi számokkal együtt megjelent s minden szám külön mellékletként közli a döntvénytári füzeteket.

Magyar Jogi Szemle. (XV. évf. 9. szám.) E szám élén Nagy Dezső Bálint dr. szerkesztő méltatja azt a nagy jogász értéket, amelyet Oswald István, a kuria új elnöke nagy érdemei szerint elismerten reprezentál, majd kiemelkedő jelentőségű elnöki székfoglalóból közöl részleteket. Folytatólag közli e szám Tóth Lajos dr. egyetemi tanárnak a debreceni egyetem ez évi rektorának „Magánjogi kortifikációnk időszerűsége“ címen tartott kiválóan értékes rektori székfoglalóját. Sorra következik Vincenti Gusztáv kuriai bíró cikke „A tárgyi felelősség kérdése részben önokozta kárnál“ címen és Ujlaky Géza dr. cikke „A külföldi váiasztott bírósági ítéletek belföldi elismerése és végrehajtása“ címen. A Szemle, Kritikai Szemle, Irodalom és Külföldi Jogélet rovatok sok érdekes közleményét hozza még e szám, amelynek külön mellékleteként megjelentek ezuttal is a Magánjog, Polgári Törvénykezési Jog, Hiteljog és Büntetőjog téma című, a felsőbb bíróságok újabb joggyakorlatát javarészen kritikai méltatásokkal kíséző esetgyűjtemények.

Notariatszeitung. (Az osztrák közjegyzők közlönye 76. évf. 11. szám.) A bécsi építészeti szabályrendelet közigazgatási és telekkönyvi vonatkozásairól értekezik e szám első cikkében Just Hermann dr. bécsi városi tanácsos. Az életbiztosítási összegnek az illetékköteles hagyatékba való bevonásáról írt Tomasek Karl dr. folytatólag cikket. További cikkek jelentek még meg ebben a számban Graschopf Hans dr., Zerdik Kurt dr. tollából. Újabb keletű felső-bírósági jogi és illetékügyi határozatokat, egyesületi híreket és egyéb közleményeket s könyvszemlét hoz még e szám.

Jog. (1. évf. 2. szám.) A magyar vidék elméleti és gyakorlati jogászságának ebben az évben megindult általánosan érzett hiányt pótló szakfolyóiratának immár második száma jelent ezuttal is értékes és bő — egész kötetnek beillő — változatos tartalommal. A szám élén Oswald István a kuria elnöke ismerteti a nemzetközi jogi egyesület szeptember havában Budapesten tartott konferenciáját. Koncvald Endre dr. a pécsi tábla elnöke „Felügyelet a bíróság felett“ írt cikkét közli folytatólag e szám s a cikkben az illusztris szerző a felügyeleti panaszok elfajulását kifogásolja. Cikkeket írtak még Pap Róbert dr. a szegedi ügyvédi kamara elnökhelyettese „A peren kívüli eljárás anyagi jogereje“ címen, Schwehler János szegedi törvényszéki bíró „A munkaadó kártérítési felelőssége a munkavállaló üzemi balesetért“ címen és Eisner Manó dr. szegedi ügyvéd „Az autoritárius büntetőjog problémája“ címen. A szemle rovat közleményeket hoz különböző jogéleti eseményekről és bírálatot újabb jogi művekről. Ezeket követően mintegy 50 oldalon ismerteti a szám különböző szakok szerint ügyesen csoportosítva, Döntvénytár címen a vidéki bíróságok legújabb joggyakorlatát. A folyóiratnak létjogosultsága vitán felül áll, eddig megjelent két száma eleven szerkesztésben értékes anyagot nyújt az olvasónak s így minden remény megvan arra, hogy a vidék jogászsága, a

lap nélkülözhetetlenségét felismerve, azt megfelelő támogatásban fogja részesíteni.

Notariatszeitung. (A csehszlovákiai német közjegyzők lapja 14. évf. 11. szám.) A hagyaték átadása, gondozása és kezelése kérdésével foglalkozik e szám vezető helyén Frind Hans dr. s külön cikkeket írtak még ebbe a számba Oswald dr., Stuchel K. dr. és Popper Fritz dr. Egyesületi híreket és könyvszemlét hoz még ez a szám.

Polgári Jog. (X. évf. 9. szám.) Első cikként közli e szám Klang Henrik dr. bécsi egyetemi tanárnak a Magyar Jogászegylet, a Magyar Bírói és Ügyészi Egyesület s az Ügyvédszövetség október 6-án közös ülésén tartott érdekes előadást a törvényhozó hatalmának korlátai tárgy köréből. „A ranghelylyel rendelkezés sorsa Magyarországon“ címmel. Nizsalovszky Endre dr. egyetemi tanár írt még ebbe a számba külön cikket. A Jogalkotás rovatban az új rendeleteket ismertetik, majd az új adójavaslatokkal szemben fejtik ki az alapos aggályokat. A Joggyakorlat rovatban értékes közlemények kommentálják a bírói joggyakorlat fontosabb elvi jelentőségű állásfoglalásait. A Jogélet rovatban Oswald István új kuriai elnök jogászai portréját eleven keretben mutatják be, közleményt hoznak az ügyvéd elsőbbségi jogáról s a jogélet különböző eseményeiről.

Magyar Törvénykezés. (1934. év 20., 21. szám.) E két szám megfelelően a rendes beosztásnak az elején a legújabb rendeleteket közli, bőséges anyagot hoz majd a bíróságok legújabb joggyakorlatából s folytatólag a Forum és a Szerkesztő postája című rovatokban sok érdekes olvasnivalót.

Illetékügyi Közlöny. (IX. évfolyam 9. szám.) Hódy János dr. „A fizetési meghagyások kibocsátásának egyszerűsítése“, Pályi Károly dr. pedig „Nő és gyermek tartásdíjra vonatkozó okiratok illetékének alapja“ címen írtak e számba cikket. A 156100/1934., 151500/1934. I. M. számú rendeletek teljes szövegét közli e szám. Az „Irodalom“ rovatban Antalfy Zsirus Aladár dr. kir. közjegyző helyettes illetékügyi útmutatójának második kiadását elismerő kritikában részesítik, megállapítván, hogy ez a nagy szorgalommal, tökéletes felkészültséggel és a tárgyismeret teljes birtokában megírt munka biztató ígéret a szerző jövőbeli közhasznú működésére.

Joggyakorlat.

Telekkönyvi jog és eljárás.

90. Az isteni tiszteletre szánt tárgyakra és ilyen helyiségekhez tartozó szerelvényekre vonatkozó rendelkezéseknek a joghasonlóság alapján való kiterjesztésre alapított állandó bírói gyakorlat az isteni tisztelet helyét állandóan szolgáló ingatlanokat is közcélt szolgáló rendeltetésüknél fogva a végrehajtás alól kivonja és közforgalmon kívül helyezi. Ezt a közjog keretébe tartozó s mint ilyen a felek rendelkező jogán kívül eső *elidegenítési és terhelési tilalmat jelentő tulajdonjogi korlátozást*, mint telekkönyvi akadályt a telekkönyvi hatóság figyelembe venni tartozik akkor is, ha az ingatlanok

templom jellege a nyilvánkönyvben külön feltüntetve ugyan még nincs, de a tulajdonjogra vonatkozó bejegyzésből és az ingatlan körülírásából kitűnik az, hogy a közforgalmon kívül álló egyházi rendeltetésű vagyontárgy. (K. Pk. V. 549/1933.)

91. *Telekkönyvi kérvények* a telekkönyvi rendtartás 129. §-a szerint mindig *világosan megengedendők vagy elutasítandók*. Ugyan-ezek a szabályok nyernek alkalmazást felfolyamodások elintézésénél is. Az a másodbírói végzés, amely a kérelemnek sem helyet nem ad, sem el nem utasítja s csupán annak az álláspontjának ad kifejezést, hogy a kérés az elsőbíróiságtól felhozott okból el nem utasítható, szabálytalan és érdemleges felül bírálásra alkalmatlan. (K. Pk. V. 4468/1933.)

92. Az olyan jogszerzőkkel szemben, akik nem forgalmi jogügylet által szerzik nyilvánkönyvi jogaikat, akik tehát különösen a jelzálogjognál nem a telekkönyvi bejegyzéssel nyerendő biztosítékra való tekintettel hiteleznek s csak utóbb egyoldalúlag keresnek telekkönyvi biztosítást, a telekkönyvnek a tényleges állapottal való meg nem egyezése érvényesíthető. A *telekkönyvi* intézménynek jogi természetéből ugyanis, amelynek leglényegesebb eleme a *nyilvánosság* és a *közhitel*, csak az következik, hogy a telekkönyv a forgalom és a hitel érdekében azok irányában, akik a telekkönyvben bizva kötnek jogügyletet, biztosítékot nyújtson arra nézve, hogy a telekkönyv tartalma teljes és helyes, vagyis az ott foglalt bejegyzések valók és az ingatlanon más jogok, mint amelyek be vannak jegyezve, fenn nem állanak. (Bp. T. XII. 6701/1933.)

93. Nincs törvényes akadálya annak a telekkönyvi feljegyzésnek, hogy a valóságos U. S. A. arany dollár tőke erejéig bekebelezett *keretbiztosítéki jelzálogjog* az egyenértékű aranypengő összegű tőke biztosítására szolgál. (Bp. tszék. 21 Pf. 2032/1934.)

94. A 24000/1929. I. M. számú rendelet 15 §-ának b. pontja és a 600/1927. I. M. számú hivatalos összeállítás 83 §-ának 2 pontja értelmében az ingatlan árverési vételárának bírói felosztása alkalmával a jogcörre emelkedett árverés napjától számított utolsó három évre kivetett és esedékessé vált, az elérvezett ingatlant közvetlenül terhelő községi adók, köztartozások kielégítési elsőbbséggel birnak. A *székesfőváros által kivetett vízdíj* a fenti alapon szintén *előnyös kielégítésben részesítendő*. Ez az elsőbbség azonban a gyári, ipari, fürdő, vagy más hasonló üzemek, vagy vállalatok céljaira felhasznált víz díjat nem illeti meg. (K. Pk. V. 3383/1933. Azonos K. Pk. V. 1855/1933.)

95. Az ingatlant terhelő illetéktartozás bekebelezését nem gátolja az előző rangsorban bekebelezett — *elidegenítési és terhelési tilalmat is magában foglaló utóöröklési jog* (K. Pk. V. 33/1934.)

96. A jelzálogtörvény rendelkezései szerint a jelzálogjog közvetlen tárgya az ingatlan állaga ugyan, azonban a tárgyi terjedelemnek meghatározása következtében (1927: XXXV. t. c. 27—31 §) az állagra bejegyzett jelzálogjog a tulajdonost megillető haszonvételekre a törvénynél fogva kiterjed, olyannyira, hogy az állagra vonatkozó jelzálogjogi bekebelezés mellett a *haszonvételekre vonatkozó bekebelezést* a törvény kifejezetten megtiltja. (K. Pk. V. 353/1934.)

97. Ha a követelés valóságos aranydollárban van meghatározva, úgy a pengő értékre való átszámításánál 0.26315789 gramm finom aranyat kell egy pengővel egyenlőnek venni. Ennek az átszámítási aránynak alapulvétele mellett egy *aranydollár 5.7176 pengőnek felel meg*. (K. Pk. V. 534/1933.)

98. A *végrehajtási jelzálogjogot* a jelzálogjog tekintetében érdekeltke beleegyezésével más fajú jelzálogjoggá át lehet alakítani. Ha a telekkönyvi tulajdonos a végrehajtási jelzálogjogot követő rangsorban bejegyzett jelzálogos hitelező irányában lemondott arról a jogáról, hogy a végrehajtási jelzálogjog ranghelyével rendelkezék, akkor a végrehajtási jelzálogjog átalakításához az utóbb bejegyzett jelzálogos hitelező hozzájárulása is szükséges. (K. Pk. V. 5615/1933.)

Illetékjog.

66. Ha az idegenek között létrejött életjáradéki szerződéssel átruházott ingatlan értéke nagyobb a kikötött fizetés és eltartás együttes értékénél, az 5%-os ingatlan vagyónátruházási illeték az ingatlan teljes értéke után jár s így nincs helye az értékkülönbözlet után ajándékozási illeték követelésének. (Közig. bir. 21452/1932. P.)

67. Egész üzlet átruházásáról kiállított kereskedelmi levelet feltételes illetékmentesség nem illeti meg. (Közig. bir. 23574/1933. P.)

68. A *hagyatéki ügyben bírói megbízottként eljáró közjegyző javára díjainak erejéig történt jelzálogjog bekebelezése bejegyzési illeték köteles*. Ennek a határozatnak részletes indokolását, mivel az a közjegyzői gyakorlatot közvetlen érinti, az alábbiakban indokoltan találjuk közölni:

„Panaszos a budapesti központi kir. járásbíróshoz intézett beadványában 375 P 90 fill. hátralékos közjegyzői díj és költség mint tőke, ennek kamatai és a megállapítandó költség erejéig az adós ingatlan vagyónára a kielégítési végrehajtási zálogjog bekebelezése végett a telekkönyvi hatóság megkeresését kérte. A bíróság a kielégítési végrehajtást a kérelemnek megfelelően elrendelte s a végrehajtási zálogjog bekebelezése végett a telek-

könyvi hatóságot megkereste. A bírósághoz intézett fenti kérelemnek és az arra vezetett végzésnek a telekkönyvi hatóság részére megküldött példánya alapján 1 P 50 fill. telekkönyvi beadványi és 4 P 10 fill. telekkönyvi bejegyzési illeték hiánya miatt 4 P 85 fill. egyszeres és 14 P 55 fill. felemelt illetéket, valamint 3 P 83 fill. rendkívüli pótlékot összesen 23 P 24 fillért írtak elő. Panaszos az illeték törlését, s illetőleg a befizetett másfélszeres illeték visszatérítését azon az alapon kéri, hogy a telekkönyvi hatósághoz beadványt nem terjesztett elő, ennél fogva beadványi illeték fizetésére nem kötelezhető, a hagyatéki ügyben bírói kiküldöttként eljáró királyi közjegyző díjainak és költségeinek telekkönyvi bejegyzése illetékmentes, végül, ha a bejegyzés illetékmentessége el nem ismertetnék, pótlék nem követelhető, mert a végrehajtási kérvényt a pótlék fizetését elrendelő kormányrendelet életbeléptetése előtt terjesztette elő. A bíróság a panaszt csak részben találja alaposnak. Az előbb ismertetett tényállás szerint a panaszos a telekkönyvi hatósághoz beadványt nem terjesztett elő, mert a telekkönyvi hatóság a végrehajtási zálogjogot a hagyatéki bíróság megkeresésére kebelezte be, ennél fogva a telekkönyvi beadványi illeték nem jár. A telekkönyvi bejegyzési illeték alól azonban panaszost felmenteni nem lehetett, mert az általános illetékkötelezettséget megállapító illeték-díjjegyzék 16 tételének rendelkezéseivel szemben nincs olyan kivételes jogszabály, amely a kir. közjegyzői díjak és költségek erejéig történő zálogbejegyzést illetékmentesnek minősítené, már pedig illetékmentességet csak erre vonatkozó kifejezett rendelkezések alapján lehet megállapítani. Tekintettel azonban arra, hogy a telekkönyvi bejegyzési illeték 50 P-nél kisebb s mert ezt az illetéket az 5100/1931. M. E. sz. rendelet 67. §-ának (2.) bekezdése értelmében a végrehajtási kérvénynek a telekkönyvi hatóság részére szánt példányán, annak a telekkönyvi hatósághoz érkezése előtt kellett volna leróni s mert panaszos a végrehajtási kérvényt és annak a telekkönyvi hatóság részére szánt példányát még 1932. évi április hó 30-a előtt nyújtotta be, amikor a külön pótlék fizetését elrendelő 2030/1932. M. E. sz. rendelet hatályban nem volt, a külön pótlék követelését jogosnak elismerni nem lehetett. (Közig. bir. 11525/1933. P.) (Ezzel a határozattal kapcsolatosan megjegyezni kívánjuk hogy ha a közjegyző a díjrendelet alapján egyszerű jelentésben, vagy a tárgyalási jegyzőkönyvben kéri díjainak jelzálogi biztosítását, a bejegyzési illeték, ha a díjak összege a 200 pengőt meghaladja, minden esetben, vagyis akkor is, ha az illeték az 50 pengőt meg nem haladja, a közigazgatási bíróság 6374/1930. számú határozata alapján kiróvás után készpénzben fizetendő. Szerk.)

69. Elfogadási nyilatkozattal el nem látott költségvetés építkezési szerződési illeték alá nem vonható. (Közig. bir. 18963/1933. P.)

70. Előjegyzett jelzálogjog törlése iránt a jogosított részéről abból a célból kiállított törlési engedély, hogy az előjegyzést nem igazolta s azt igazolni nem is kívánja, csak állandó okirati illeték alá esik. (Közig. bir. 15995/1932. P.)

71. A váltó adós által teljesített részletfizetésnél a váltóra vezetett nyugta nyugtailleték alá nem esik. (Közig. bir. 7191/1933. P.)

72. A jogelőd javára bekebelezett jelzálogjognak a jogutód javára újból való bekebelezése az illeték díjjegyzék 16. tétel Deé pont 2. bekezdésére tekintettel bejegyzési illeték köteles. (Közig. bir. 14371/1932. P.)

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrássy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.